

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови та методики її навчання

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Навчання учнів старших класів англomовного монологічного
спілкування на основі інтернет-ресурсу TED Talks»**

Здобувачки 2 курсу групи 2 МСОА
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта
Предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Англійська
мова та зарубіжна література)
Спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Додаткової спеціалізації 014.022 Німецька мова та зарубіжна
література
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мова і
література (англійська,
німецька))

Томчук Вікторія Андріївна

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник
ПІБ керівника _____,
кандидат педагогічних/філологічних наук, доцент

(підпис)

(ініціали, прізвище здобувача)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ.....	8
1.1. Мета та зміст формування компетентності у монологічному мовленні.....	9
1.2. Психолого-педагогічний аспект у формуванні англomовної компетентності монологічного мовлення учнів старших класів.....	15
1.3. Використання інтернет-ресурсу TED Talks у процесі навчання монологічного мовлення учнів старшої школи.....	23
1.4. Критерії відбору відео-матеріалів TED Talks для навчання монологічного мовлення.....	34
Висновки до розділу 1.....	38
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІ TED TALKS.....	40
2.1. Організація пробного навчання та етапи роботи з відеоматеріалами в процесі навчання монологічного мовлення.....	40
2.2. Комплекс вправ для навчання монологічного мовлення на основі обраного відеоматеріалу TED Talks	54
2.3. Перевірка ефективності комплексу вправ для навчання монологічного мовлення.....	76
Висновки до розділу 2.....	83
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Спілкування англійською мовою є важливою компетентністю у сучасному світі. Англійська мова, як мова міжнародного спілкування, набула важливого значення в усіх аспектах життя. Провідним принципом загальноосвітньої школи, а саме її мовною програмою, є принцип розвитку мовлення. Основна мета освітньої сфери - саме формування комунікативної компетентності, в результаті якої учні старших класів можуть висловлюватися іноземною мовою в усіх можливих формах і стилях мовлення. У наш час розмаїття новітніх інформаційних технологій головним чином сприяє переміщенню процесу навчання іноземної мови у мобільний простір, в якому учні орієнтуються набагато краще, ніж переважна більшість дорослих. Щодня мільйони школярів запускають на своїх смартфонах мобільні додатки, що є цілком відособленою культурою, стилем життя підлітків та їх зоною комфорту. За останні роки одним із ефективних інструментів для покращення мовних навичок є використання відеолекцій, таких як TED Talks. TED Talks - це набір коротких відеолекцій, презентованих експертами у різних сферах знань. Вони стали популярним джерелом для вивчення англійської мови та одночасного збагачення знань.

Різноманітні дослідження в галузі методики навчання іноземних мов (підручники та наукові статті, зокрема роботи О. А. Власюка, О. М. Корніяки, І. В. Ставицької) наголошують на необхідності адаптації навчальних технологій до сучасних реалій, зокрема використання відеоматеріалів, які стимулюють розвиток аудитивної та монологічної компетенції [8; 18; 30]. Серед таких матеріалів особливу увагу привертають TED Talks, що активно використовуються для формування іншомовної мовленнєвої компетенції у старшокласників, як зазначають робота О. Коширця [20]. Впровадження TED Talks у навчальний процес дозволяє не тільки покращити мовні навички учнів, але й сприяє розвитку їхнього критичного мислення та культурної обізнаності, що є основою для успішної комунікації в сучасному глобалізованому світі.

В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень та В. І. Луговий у підручнику з педагогіки вищої школи акцентують увагу на важливості розвитку компетенцій у

монологічному мовленні та застосуванні інтерактивних технологій для навчання вищої школи [1]. Л. Я. Барінова вивчає психологічну компетентність особистості, що є важливим аспектом у розвитку комунікативних навичок, зокрема у контексті міжкультурної комунікації [2]. Окрім цього, важливу роль у формуванні компетенцій відіграють підходи Ф. С. Бацевича, який досліджує основи комунікативної лінгвістики, а також роботи С. Ю. Ніколаєвої щодо методики навчання іноземних мов, де особливу увагу приділено інтерактивним методам та міжкультурній компетенції [3; 35].

Таким чином, дослідження різних аспектів педагогічного, психологічного та методичного розвитку в навчанні іноземних мов дозволяє створити ефективні стратегії для розвитку монологічного мовлення учнів старших класів, зокрема через інтеграцію інноваційних технологій та ресурсів.

Актуальність вибору теми дослідження зумовлена тим, що традиційна методика викладання іноземної мови є дещо застарілою, виникає необхідність її коригування та оновлення завдяки впровадженню інтернет-ресурсів в освітній процес для підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови в умовах сучасної школи. Тому, значущість застосування мобільних технологій на уроках іноземної мови та недостатня практична розробка цього питання в сучасній методиці викладання іноземної мови зумовила вибір теми магістерської роботи «Навчання учнів старших класів англomовного монологічного спілкування на основі інтернет-ресурсу Ted Talks».

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці ефективності використання інтернет-ресурсу Ted Talks на уроках іноземної мови в старших класах за допомогою пробного навчання.

Об'єктом дослідження виступає формування компетенції англomовного монологічного спілкування учнів старших класів.

Предметом дослідження є процес навчання учнів старших класів англomовного монологічного спілкування на основі інтернет-ресурсу Ted Talks

Беручи до уваги мету, об'єкт та предмет визначено такі **завдання** дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні основи монологічного мовлення.
2. Дослідити психологічні особливості розвитку монологічного мовлення у старшокласників
3. Дослідити особливості застосування інтернет-ресурсу Ted Talks у навчанні іноземної мови учнів старших класів, враховуючи їх психологічні особливості й мотивацію до вивчення іноземної мови.
4. Розробити систему вправ на основі TED Talks для розвитку монологічного мовлення.
5. Організувати пробне навчання із застосуванням інтернет-ресурсу Ted Talks та перевірити їхню ефективність у навчанні англійської мови учнів старших класів.

Методи дослідження мають комплексний характер, що зумовлено специфікою матеріалу, а також метою його вивчення. Основним є статистичний метод, що належить до апроксимативних методів дослідження. У дослідницькій роботі використані наступні методи: 1) теоретичні: аналіз і синтез вітчизняної та зарубіжної наукової літератури; 2) емпіричні методи, що включають спостереження за навчально-виховним процесом, проведення тестувань, опитувань, анкетувань та бесід з учнями; 3) математичні методи, які полягають у кількісному та якісному аналізі результатів педагогічного експерименту.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що виявлено ефективність використання інтернет-ресурсу TED Talks у навчанні монологічного мовлення учнів старших класів на уроках англійської мови. Це дослідження розширює розуміння того, як інтеграція сучасних технологій та доступ до автентичних матеріалів, таких як відео з TED Talks, сприяють розвитку вмінь монологічного мовлення. Використання таких ресурсів дозволяє учням не тільки покращити свою здатність висловлювати думки та аргументувати їх, але й надає можливість ознайомитись із різноманітними темами, що сприяє розширенню їхнього кругозору та підвищенню мотивації до вивчення мови. Це

також дозволяє зберігати зв'язок між навчанням та реальним життям, роблячи процес вивчення англійської мови більш актуальним та захоплюючим для учнів.

Практична цінність дослідження визначається тим, що результати застосування інтернет ресурсу Ted Talks для навчання монологічного мовлення учнів старших класів на уроках англійської можуть бути застосовані учнями у процесі підготовки до уроків іноземної мови.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної джерел (... найменувань) та додатків. Загальний обсяг – ... сторінок.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження доповідались та обговорювались на конференціях різного рівня: Мельник В. А. Використання інтернет-ресурсів у навчанні іноземної мови учнів старших класів. Всеукраїнська науково-практична конференція *«Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі»*. Вінниця, 2023. 236-237 с.; Мельник В.А. Використання відео-ресурсів у навчанні монологічного мовлення учнів старших класів. *Філологічні горизонти: науковий, лінгводидактичний, філософський, соціальний, національно-патріотичний вектори*. Вінниця, 2023.; Мельник В.А. Особливості навчання монологічного мовлення на уроках англійської мови в старших класах. *МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі: матеріали XXII міжнародної студентської Інтернет-конференції*. 2024. 161-163 с.; Мельник В. А. Організація навчання монологічного мовлення на уроках англійської мови в старшій школі. *Макаренківські читання: філологічні та методичні студії*. Суми, 2024. 137-139 с.; Мельник В. А. Використання Ted Talks для формування іншомовної мовленнєвої компетенції учнів старших класів: матеріали XXX International scientific and practical conference *«Actual Problems of Science and Technology – from Theory to Practice»* (July 3-5, 2024). Берн, Швейцарія, 2024. 66-66 с.; Мельник В. А. Інноваційні методи та засоби навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти з використанням Ted-Talks. Всеукраїнська науково-практична

конференція *«Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі»*. Вінниця, 2024, 126-127 с.; Мельник В. А. Інноваційні методи формування монологічного мовлення на основі відеоматеріалів ted talks у середній освіті. *Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі*: матеріали VIII Всеукраїнської наукової інтернет-конференції, 14 листопада 2024 р. Суми: СумДПУ, 2024.

РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ АНГЛОМОВНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

У сучасному світі, який характеризується глобалізацією та інтеграцією культур, вміння спілкуватися іноземною мовою стає необхідною компетенцією для учнів старших класів. Однією з ключових складових комунікативної компетентності є монологічне мовлення, яке забезпечує учням можливість висловлювати свої думки, почуття та ідеї в зрозумілій та структурованій формі.

Актуальність формування англomовної компетентності монологічного мовлення обумовлена потребою учнів успішно адаптуватися до різноманітних соціальних ситуацій, які вимагають вмілого використання іноземної мови. Зокрема, учні повинні не лише висловлювати свої думки, але й вміти підтримувати логічний зв'язок між своїми висловлюваннями, щоб їхні ідеї були зрозумілі і чіткі для слухачів. Це означає, що вони повинні використовувати відповідні з'єднувальні слова та фрази, які допомагають логічно структурувати мову та роблять її послідовною. Крім того, учні повинні вміти аргументувати свої позиції, тобто наводити факти, приклади або пояснення, що підтверджують їхню думку, а також аналізувати і ставити під сумнів інші точки зору. Таким чином, монологічне мовлення виступає не лише як інструмент передачі інформації, а й як засіб формування критичного мислення, творчого підходу та соціальної активності учнів.

Цей розділ присвячений комплексному аналізу ключових елементів, які сприяють успішному формуванню компетентності монологічного мовлення у учнів старшої школи. Окремо розглядаються такі аспекти: мета та зміст формування компетентності у монологічному мовленні, психолого-педагогічні фактори, що впливають на розвиток англomовної компетентності у монологічному мовленні старшокласників, а також роль використання інтернет-ресурсу TED Talks у процесі навчання монологічного мовлення учнів старших класів.

1.1. Мета та зміст формування компетентності у монологічному мовленні.

Проблема розвитку формування компетентності у монологічному мовленні учнів старших класів є важливим завданням сучасної методики навчання іноземних мов. Навички монологічного мовлення англійською мовою відкривають для старшокласників значно більше можливостей для кар'єрного та особистого розвитку. Тому важливим є дослідження поняття монологічного мовлення, вивчення етапів його формування та створення ефективної методики уроків з використанням Ted Talks. Це стає ключовим завданням для вчителя англійської мови. Формування в учнів умінь будувати логічні та зв'язні монологи, застосовувати їх у різноманітних життєвих і професійних ситуаціях є важливим напрямком вивчення англійської мови у школі.

Науковці О. М. Трубіщина та Т. Є. Єременко зазначають, що монолог – це безпосередньо спрямований до співрозмовника чи аудиторії організований вид усного мовлення, який передбачає висловлювання однієї особи [47, с. 8]. Монологічне висловлювання це складна, розгорнута форма одностороннього спілкування, що відбувається в межах певної комунікативної ситуації і не передбачає активного зворотного зв'язку зі слухачем [41, с.19].

О.Б. Тарнопольський стверджує, що монолог є односторонньою формою мовлення, де інформаційний потенціал мовця перевищує потенціал слухача [44]. Монолог відрізняється тим, що замість обміну інформацією, відбувається її передача від мовця до слухача, який має незмінну функцію. О. М. Устименко також стверджує, що монологічне мовлення є усною формою комунікації, яка передбачає послідовне та безперервне висловлювання однієї особи, спрямоване на одного або кількох слухачів (іноді – на самого себе) [48, с. 4].

Монологічне мовлення (ММ) являє собою особливу форму усної комунікації, що характеризується розгорнутим, послідовним викладом думок. Це висловлювання може бути адресоване як одному чи кільком слухачам, так і самому мовцю, що підкреслює його універсальність та багатофункціональність у процесі спілкування. Як і будь-яка інша діяльність, говоріння завжди має певну

мету і мотив, що засновані на потребі. Основний предмет говоріння – це думки мовця, а результатом є висловлювання, яке може викликати як вербальну, так і невербальну реакцію. Монологічне мовлення, на відміну від діалогічного, не передбачає мовленнєвої взаємодії між учасниками, а орієнтоване на одностороннє вираження думок мовця [59, с. 44]. Бігич О. Б. описує монологічне мовлення як усну форму спілкування, яка передбачає послідовне і безперервне висловлювання однієї особи, адресоване одному або кільком слухачам чи співрозмовникам [4].

Науковці Лакійчук О.В. та Медкова О.Н., які досліджують аспекти формування мовленнєвої компетентності учнів, зазначають, що компетентність — це динамічна комбінація знань, умінь та практичних навичок, способів мислення, професійних, ідеологічних та громадянських якостей, моральних та етичних цінностей, які визначають здатність учня успішно виконувати навчальні завдання та та активно брати участь у шкільному середовищі [57].

Поняття «компетенція» має важливе значення в методології навчання іноземних мов. Цей термін вперше ввів американський лінгвіст Ноам Хомський, який підкреслив різницю між компетенцією — знанням мови, яке має носій, і її вживанням — реальним застосуванням мови в різних ситуаціях [56, с. 53]. «Компетенція» (від латинського *competentia* — належність за правом) вказує на знання та досвід особи в певній темі або колі питань.

Згідно з Зарічанською Н.В., компетентність визначається як здатність особи вирішувати різноманітні проблеми, що проявляється через поєднання знань, умінь і навичок, необхідних для виконання конкретного завдання [13, с. 90]. Відповідно, статус знань, умінь і навичок є важливим аспектом цієї здатності. Лінгвістична компетентність, у свою чергу, полягає в умінні виражати свої думки, використовуючи матеріали іноземної мови на основі її системного розуміння [14].

І. В. Ставицька та Н. М. Куценок стверджують, що компетентність у монологічному мовленні (КММ) – це здатність ефективно здійснювати усну комунікацію в монологічній формі, враховуючи важливі для певного віку сфери

життя та ситуації, і відповідати поставленим комунікативним завданням [29, с.4]. Вона передбачає здатність мовця розробляти стратегію комунікації, виконувати та гнучко адаптувати свою мовленнєву поведінку в процесі та варіювання іншомовних монологічних висловлювань, змінюючи відповідно до конкретної ситуації спілкування, мовленнєвого завдання та комунікативного наміру. При цьому важливо дотримуватися культурних норм та правил спілкування, прийнятих у відповідній іншомовній спільноті.

Методисти зазначають, що володіння комунікативною мовленнєвою компетенцією (КММ) передбачає здатність мовця планувати, реалізовувати та аналізувати свою комунікативну поведінку під час створення монологічних висловлювань, враховуючи контекст, мовленнєве завдання, комунікативний намір та соціокультурні особливості [27].

Згідно з Проектом державного стандарту з іноземних мов, основною метою освітньої галузі «Іноземна мова» є розвиток іншомовної комунікативної компетентності, яка включає мовну, мовленнєву та соціокультурну компетентності [40]. Отже, головною метою вивчення іноземної мови є саме формування цієї іншомовної комунікативної компетентності.

Д. Корняк визначає мовленнєву компетентність як здатність особистості (систему її знань і навичок) сприймати й інтерпретувати інформацію, розуміючи її зміст, а також формулювати та виражати власні думки [18, с. 213]. Мовленнєва компетентність включає вміння ефективно, чітко та зрозуміло висловлюватися як усно, так і письмово, і є структурним елементом комунікативної компетентності.

Компетентність у монологічному мовленні є комплексним поняттям, яке охоплює низку важливих умінь і навичок:

1. Вміння будувати зв'язні та логічні висловлювання, яке передбачає здатність учня створювати послідовні, структуровані монологи, де кожна думка логічно впливає з попередньої.

2. Здатність адаптувати мовлення до різних життєвих ситуацій. Ця навичка дозволяє учням ефективно комунікувати в різноманітних контекстах. Вона охоплює:

3. Спроможність відповідати комунікативним завданням у різних вікових групах. Ця компетенція особливо важлива для учнів старшої школи, які готуються до дорослого життя та вміщує:

4. Навички планування та структурування монологу є ключовими для створення ефективних та переконливих монологічних висловлювань. Вони включають:

Окрім того, мовець має знати і дотримуватися правил і норм спілкування, прийнятих у цільовій культурі. Це включає розуміння культурних особливостей, соціальних стандартів і комунікативних очікувань, які можуть відрізнятися в залежності від культурного контексту.

Розвиток цих компетенцій є важливими для формування повноцінної комунікативної компетентності учнів старшої школи. Використання TED Talks як навчального ресурсу може значно сприяти розвитку цих навичок, надаючи учням доступ до різноманітних прикладів ефективного монологічного мовлення та можливість практикувати ці навички в контексті цікавих та актуальних тем.

Також наковець С. Ніколаєва зазначає, що розвиток комунікативної мовленнєвої компетентності (КМК) залежить від багатьох факторів, серед яких важливе місце посідають інтелектуальні та навчальні вміння студентів. До ключових інтелектуальних умінь належать: здатність структурувати та планувати мовленнєві висловлювання; вміння логічно та послідовно викладати думки; володіння навичками встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Навчальні вміння також відіграють важливу роль у формуванні КМК. Вони включають ефективне використання різноманітних опор і застосування сучасних електронних засобів навчання.

Особливе значення для КМК мають компенсаторні вміння, які допомагають долати труднощі під час нестачі мовних засобів у процесі іншомовного спілкування. Основні компенсаторні стратегії включають:

- перефразування та повторний початок висловлювання;
- заміна специфічних термінів на загальні поняття або займенники;
- опис предметів через їх фізичні характеристики;

- спрощення складних фраз;
- створення нових слів на основі відомих;
- використання невербальних засобів комунікації;
- звернення за допомогою до співрозмовників [28].

Всі ці вміння в комплексі сприяють розвитку гнучкості й ефективності комунікації, дозволяючи студентам успішно долати мовні бар'єри та досягати поставлених комунікативних цілей.

Деякі науковці зазначають що для успішного розвитку монологічного мовлення учні повинні набути не лише базових мовних знань, але й ряду декларативних знань [4]. Ці знання охоплюють розуміння тематики та типових мовленнєвих ситуацій, типів монологів, їх лінгвістичних особливостей та засобів забезпечення зв'язності висловлювання. Процедурні знання відіграють не менш важливу роль у формуванні КММ. До них належать соціокультурні знання мовленнєвої поведінки, вміння планувати та коригувати монологічне висловлювання, а також навички структурування та передачі думок різними мовними засобами. Ці знання дозволяють учням ефективно застосовувати свої лінгвістичні навички в реальних комунікативних ситуаціях.

Головна мета навичок усного мовлення полягає в ефективній комунікації. Учні повинні вміти висловлювати свої думки так, щоб їх розуміли. Це вимагає певних навичок, які допоможуть уникнути непорозумінь під час сприйняття усної інформації. Таким чином, важливо зменшити можливість плутанини через неправильну вимову, граматичні помилки чи невірне вживання слів.

Основною метою викладання іноземних мов у старших класах є розвиток у учнів вміння використовувати іноземну мову як засіб для взаємодії між культурами та цивілізаціями сучасного світу. Процес формування мовленнєвих навичок у школярів націлений на досягнення такого рівня комунікативної компетентності, який дозволить їм успішно спілкуватися в різних сферах комунікації [11]. О. В. Хоменко зазначає, що «навчальний аспект полягає в тому, що учні продовжать оволодівати англomовним монологічним спілкуванням

(АМ) як засобом міжособистісного спілкування в основних видах мовленнєвої діяльності» [49].

Мета формування компетентності у монологічному мовленні полягає в тому, щоб навчити учнів ефективно виражати свої думки, ідеї та почуття в усній формі, використовуючи англійську мову. Це передбачає розвиток здатності до структурованого і логічного висловлювання, з урахуванням різних мовленнєвих ситуацій та аудиторії. Зміст цього процесу включає формування мовленнєвих навичок, які є автоматизованими і дозволяють учням старшої школи говорити англійською мовою без значних зусиль і затримок.

Коли ми спілкуємося рідною мовою, наші мовленнєві навички є настільки автоматизованими, що ми здатні миттєво виражати свої думки. Якщо студенти стикаються з труднощами під час створення монологічного висловлювання англійською мовою, це свідчить про недостатню автоматизацію їхніх мовленнєвих навичок, що є ключовим етапом у розвитку монологічного мовлення. Як зазначає методистка та лінгвістка С. Ю. Ніколаєва, для успішного розвитку монологічної мови необхідно, щоб мовленнєві навички мали такі характеристики, як цілеспрямованість, продуктивність, самостійність, динамічність та цілісність [35, с. 144]. Ці властивості є базою для формування компетентності у монологічному мовленні, оскільки вони сприяють вільному й ефективному вираженню думок англійською мовою.

Метою розвитку навичок мовлення є ефективна комунікація. Студенти повинні вміти виражати свої думки зрозуміло і мати необхідні вміння, щоб уникати труднощів у сприйнятті інформації через усне мовлення та мінімізувати непорозуміння, які можуть виникати через помилки у вимові, граматиці або словниковому запасі [69, с.277].

Компетенція монологічного мовлення передбачає наявність у мовця таких умінь: планування (розробка структури та змісту монологічного висловлювання); реалізація (безпосереднє продукування мовлення відповідно до плану); корекція (здатність вносити зміни у власне мовлення в процесі його породження); контекстуальна адаптація. Для ефективного розвитку КММ

важливо практикувати різні типи монологічних висловлювань, вивчати культурні особливості цільової мовної спільно, розвивати навички самоаналізу, самокорекції мовлення та збагачувати словниковий запас та вдосконалювати граматичні навички.

Таким чином, компетентність у монологічному мовленні є багатогранною здатністю, що вимагає постійного розвитку та вдосконалення для ефективної комунікації у різноманітних життєвих та професійних контекстах.

1.2. Психолого-педагогічний аспект у формуванні англомовної компетентності монологічного мовлення учнів старших класів

У контексті вивчення іноземної мови, монологічне мовлення є важливим показником мовної компетенції учня, його здатності формулювати та висловлювати власні думки, аргументувати свою позицію та презентувати інформацію. З психологічної точки зору, процес говоріння можна описати як формування і вираження думок за допомогою мовних засобів. Це забезпечує можливість усної комунікації іноземною мовою як у діалоговій, так і в монологічній формах. Крім того, цей процес включає не лише здатність до вираження думок, а й активну участь у спілкуванні, що вимагає когнітивної гнучкості та вміння швидко адаптуватися до ситуацій у різних комунікативних контекстах [59, с.45].

З психологічної точки зору монолог – це односпрямована форма мовлення. Монологічне мовлення відрізняється від діалогічного тим, що воно передбачає односторонню передачу інформації [4, с.344]. У цьому випадку один учасник комунікації виступає в ролі мовця, а інший - у ролі слухача, без можливості миттєвої зміни ролей. Як наслідок, монологічне мовлення характеризується зниженим рівнем зворотного зв'язку та меншою залежністю від конкретної ситуації спілкування порівняно з діалогом.

Розглянемо детальніше психологічні особливості монологічного мовлення:

1. Односпрямованість: Монолог передбачає передачу інформації від мовця до слухача без очікування негайної відповіді. Це вимагає від учня вміння структурувати свої думки та викладати їх послідовно, без підтримки співрозмовника.

2. Зв'язність: Монологічне мовлення характеризується логічним зв'язком між окремими частинами висловлювання. Учні повинні вміти використовувати засоби зв'язку (сполучники, вставні слова) для створення цілісного тексту. Також, відповідно до теорії педагогіки вищої школи В.П. Андрущенко, це означає композиційно-сміслову єдність тексту як результату говоріння та логічність висловлювання, що виявляється у зв'язності думок і тверджень [1].

3. Тематичність: Монолог зазвичай зосереджений на одній темі або ідеї. Це вимагає від учнів вміння розвивати тему, наводити аргументи та приклади, не відхиляючись від основної думки. Тематичність монологу розуміється як його співвіднесеність із будь-якою досить загальною темою – макротемою, власною темою висловлювання, яка, у свою чергу, розпадається на ряд підтем або мінітем [29, с. 17].

4. Контекстуальність: Монологічне мовлення часто потребує створення контексту для слухача, оскільки відсутня можливість уточнення через діалог. Учні мають навчитися передбачати можливі питання слухачів і надавати необхідну контекстуальну інформацію. Білоус С.В. зазначає, що монологічне мовлення має бути ситуативним або наочно-ситуативним, що означає, що воно повинно відповідати певному контексту та логічно з ним корелювати [5].

5. Відносна неперервність: На відміну від діалогу, монолог характеризується тривалішими періодами безперервного мовлення. Це вимагає від учнів розвитку витривалості у мовленні та вміння підтримувати потік думок.

6. Послідовність: Монологічне мовлення передбачає логічну послідовність викладу думок. Учні мають навчитися організовувати свої ідеї в чіткій, зрозумілій послідовності, використовуючи відповідні мовні засоби.

7. Логічність: Ця характеристика тісно пов'язана з послідовністю та зв'язністю. Монолог вимагає логічного розвитку думки, аргументованості та обґрунтованості тверджень.

Враховання цих психологічних особливостей монологічного мовлення є критично важливим при формуванні англомовної компетентності учнів старших класів. Педагогічні стратегії мають бути спрямовані на розвиток цих аспектів, що допоможе учням ефективно будувати монологічні висловлювання англійською мовою.

Монологічне мовлення (ММ) характеризується значною психологічною складністю, що впливає на ефективність оволодіння цим видом мовленнєвої діяльності. Під час монологу мовець стикається з низкою викликів: утримування в пам'яті попередньо сказаного; формування цілісного уявлення про своє висловлювання; запам'ятовування ключових слів і фраз для подальшого використання; миттєве формулювання змісту поточної фрази; конструювання речень з підготовлених елементів; подолання впливу рідної мови на іншомовне висловлювання; самоконтроль мовлення та його корекція за необхідності [29, с. 18].

Можемо зробити висновок, що ММ створює значне навантаження на різні аспекти когнітивної діяльності особистості такі як оперативна та довготривала пам'ять, мисленнєві процеси та мовленнєві механізми. Це може призвести до когнітивного перевантаження, особливо у початківців або в стресових ситуаціях.

Оволодіння монологічним мовленням англійською мовою є комплексним процесом, який враховує багато аспектів його застосування. Монологічне мовлення вимагає активного мислення, задіює мовленнєві механізми і впливає на використання короткотривалої та довготривалої пам'яті учнів. Важливим аспектом оволодіння монологічним мовленням, особливо іноземною мовою, є психологічний тиск під час публічних виступів [2].

Аналізуючи психолого-педагогічний аспект формування англомовної компетентності в монологічному мовленні учнів основної школи, необхідно приділити особливу увагу психолого-віковим особливостям цієї вікової групи.

Вік є ключовим критерієм у процесі навчання монологічного мовлення, оскільки кожній віковій групі притаманні свої психофізіологічні особливості, які впливають на вимоги до навчання ММ. У цьому випадку ми розглядаємо учнів старшої школи, які перебувають у віковій категорії від 15 до 18 років. Це період інтенсивного дозрівання, який охоплює як фізичні зміни, так і психологічні перебудови.

У підлітковому віці дитина починає усвідомлювати себе як дорослу людину, формується почуття дорослості та «Я-концепція». Підліток прагне до незалежності та дистанціювання від батьків, розвиваючи власні смаки та вподобання, які він намагається відстояти перед дорослими. У цей період він формує свій моральний кодекс і часто дотримується його у стосунках з однолітками, хоча не завжди здатний об'єктивно аналізувати свої вчинки та несе відповідальність за них [43].

При розробці методик формування англомовної компетентності монологічного мовлення в старших класах необхідно брати до уваги психолого-педагогічні особливості учнів. Ключовими психофізіологічними процесами, що впливають на засвоєння англійської мови та розвиток монологічного мовлення, є когнітивні функції, зокрема мислення, запам'ятовування, концентрація уваги, а також емоційна сфера.

Ці психічні процеси тісно взаємопов'язані та впливають один на одного в контексті вивчення англійської мови. Наприклад, ефективність роботи пам'яті при засвоєнні нової лексики та граматичних структур значною мірою залежить від емоційного стану учня. Своєю чергою, позитивні емоції виникають під час залучення до цікавої та змістовної англомовної діяльності, яка відповідає особистісним потребам та інтересам старшокласників. Основними характеристиками у психофізіологічному плані виступають мислення, пам'ять, увага та емоції. Усі ці психологічні процеси перебувають у постійному взаємозв'язку [29, с.13].

Тому при формуванні англомовної компетентності монологічного мовлення важливо враховувати індивідуальні потреби, захоплення та життєвий

досвід учнів старших класів. Такий психолого-педагогічний підхід сприяє підвищенню емоційного тону, мотивації та активності під час навчання англійської мови. Створення психологічно комфортної атмосфери та добір релевантного англомовного навчального матеріалу, що відповідає віковим особливостям та інтересам старшокласників, допомагають оптимізувати процес оволодіння монологічним мовленням англійською мовою та формування відповідної компетентності.

Основні труднощі в створенні монологу, а також його навчанні полягають у тому, що необхідно граматично та інтонаційно правильно оформити розгорнуті думки, а також логічно пов'язати їх на смисловому та синтаксичному рівнях, що виходять за межі окремого речення. Учень, оволодіваючи монологічним мовленням, стикається із завданням одночасної реалізації двох програм: смислової та мовної. Завершуючи одну фразу, мовець повинен заздалегідь продумати початок наступної, а іноді і всю її структуру. Це вимагає не лише розвиненої мовної компетенції, але й навичок планування мовлення, здатності передбачати та зв'язувати окремі частини монологу в єдине логічне ціле [4, с. 346].

Важливо також зазначити, що у процесі монологічного мовлення важливо не лише правильно наводити аргументи, а й уміти проявляти власні емоції та манери, використовувати жести під час мовлення. Ці невербальні аспекти комунікації є невід'ємною частиною психолого-педагогічного підходу до формування англомовної компетентності. Вони допомагають учням старших класів більш ефективно передавати свої думки та почуття, роблячи їхнє монологічне мовлення більш природним та переконливим. Психологи вважають, що в процесі взаємодії людей 60-80 % комунікацій здійснюється за рахунок невербальних засобів спілкування, а 20-40 % – за рахунок вербальних [29, с 14].

Формування англомовної компетентності в монологічному мовленні є однією з найважливіших цілей навчання іноземної мови у старших класах. На цьому етапі навчання учні повинні не лише опановувати лексико-граматичні структури, але й вміти виражати свої думки послідовно, логічно і зв'язно.

Учні старшої школи мають більш розвинені когнітивні здібності, що дозволяє їм краще опановувати монологічне мовлення: здатність до абстрактного мислення сприяє кращому розумінню та використанню контекстного мовлення; розвинена пам'ять дозволяє утримувати більший обсяг інформації при побудові монологу; покращена увага допомагає зосередитись на структурі та змісті висловлювання; розвинена уява сприяє створенню оригінальних монологів. Пізнавальні процеси старшокласників суттєво відрізняються від тих, що спостерігаються на початкових і середніх етапах шкільного навчання. У старших класах сприйняття стає більш усвідомленим, пам'ять — довготривалою, а техніки запам'ятовування вдосконалюються. Мовлення учнів характеризується розширенням активного та пасивного словникового запасу, розвитком логічності й послідовності як в усному, так і в письмовому висловлюванні. Виникає також потреба в участі в дискусіях та використанні автентичних матеріалів, що сприяють кращому закріпленню навичок володіння англійською мовою [39].

З розвитком мислення учнів старших класів значно вдосконалюється й пізнавальний компонент, такий як увага. Її обсяг збільшується, стійкість покращується, а швидкість переключення зростає. У зв'язку зі складністю навчального матеріалу в старших класах активізується також уява, підвищується самоконтроль над нею, а також розвиваються самоспостереження та самоаналіз власних психічних процесів.

Учні старших класів перебувають у періоді юнацького віку, який характеризується значними змінами в психічному та особистісному розвитку. Цей період відзначається такими особливостями:

- Потреба у самоствердженні та самоідентифікації. Старшокласники активно шукають своє місце у світі, намагаються зрозуміти свої цінності, цілі та інтереси. Вони прагнуть висловлювати свої думки, погляди, ідеї, що створює сприятливі умови для розвитку монологічного мовлення.
- Зростаюча когнітивна зрілість. Учні цього віку здатні до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, що дозволяє їм будувати складні

логічні конструкції в мовленні. Вони можуть обґрунтовувати свої думки, робити висновки та узагальнення.

- Емоційна нестабільність. У цей період можливі коливання настрою, що може впливати на готовність учнів до активної участі в навчальному процесі. Вчителю важливо враховувати цей аспект та створювати позитивну, підтримуючу атмосферу на уроках. Емоційний стан мовця може суттєво впливати на якість ММ. Стрес, тривога або надмірне хвилювання можуть призвести до погіршення мовленнєвих навичок, навіть у досвідчених промовців.
- Потреба в соціальному визнанні. Старшокласники прагнуть бути прийнятими та оціненими оточенням. Це може стимулювати їх до активнішого використання англійської мови для самовираження, але також може викликати страх помилок і публічної критики.

Формування англомовної компетентності в монологічному мовленні учнів старших класів вимагає комплексного підходу, що враховує як психологічні особливості цього вікового періоду, так і педагогічні стратегії, спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок. Застосування індивідуалізації, проєктної діяльності, моделювання реальних ситуацій, підтримка позитивного емоційного клімату та формування рефлексивних навичок сприяють успішному оволодінню учнями монологічним мовленням англійською мовою.

Навчання монологічного мовлення передбачає як підготовлені, так і спонтанні висловлювання. Насправді, під час цього процесу ми також навчаємо презентаційним навичкам, адже кожен випадок, коли хтось говорить, а інші слухають, можна розглядати як презентацію. «Практично кожного разу, коли людина говорить, можна вважати це презентацією». Таким чином, важливо звертати увагу не тільки на зв'язність, плавність і точність мовлення, але й на загальні навички проведення презентацій, такі як утримання інтересу аудиторії, відповідна інтонація та вирази обличчя.

Згідно з Державним стандартом базової та повної середньої освіти, а також програмами з іноземних мов, учні старшої школи (10–11 класи) продовжують удосконалювати навички монологічного мовлення для забезпечення

комунікативної компетентності. Метою є досягнення випускниками рівнів B1 (стандартний і академічний рівень) та B2 (філологічний профіль). Учні повинні вміти без попередньої підготовки висловлюватися на різні теми, що стосуються їхньої сфери спілкування; передавати зміст прочитаного, побаченого або почутого, висловлюючи свою думку та обґрунтовуючи ставлення до подій або явищ; брати участь у дискусіях, логічно висловлювати свої думки з обговорюваних проблем, доводити свою точку зору. На момент закінчення старшої школи рівень володіння англійською мовою має відповідати рівню B1+ відповідно до «Загальноєвропейських Рекомендацій щодо мовної освіти: вивчення, викладання та оцінювання» [12].

Для формування комунікативної компетентності учні мають навчитися складати план або тези для підготовки публічних виступів іноземною мовою. Вони повинні вміти працювати з різними джерелами іншомовної інформації та адекватно діяти як у навчальних, так і в життєвих ситуаціях.

Щодо стратегій монологічного мовлення, учні мають оволодіти такими навичками:

- Планування: здатність створювати план для монологу з метою передачі основного змісту, використовуючи лише ті ресурси, які є доступними, або знаходити способи виразити свої думки новими комбінаціями та зворотним зв'язком.
- Компенсація: вміння використовувати прості слова для пояснення поняття, коли точне слово невідоме, або описувати об'єкти за їх характеристиками, замінюючи невідомі терміни.
- Самоконтроль і самокорекція: здатність почати спілкування по-новому, якщо виникають труднощі, та коригувати помилки в мовленні.

Програмні вимоги передбачають, що випускник 11 класу вміє висловлюватися на тему, пов'язану з прочитаним, почутим чи побаченим, висловлюючи свою думку або незгоду; описувати події, діяльність та об'єкти навколишнього світу; говорити про своє життя, родину, друзів, а також ділитися планами на майбутнє. Він також повинен вміти передавати зміст книжок, фільмів

чи вистав, виражаючи своє ставлення до них. Для учнів філологічного профілю передбачається вміння виступати з доповідями на основі рефератів. Обсяг висловлювання має бути не меншим ніж 20 речень (академічний рівень), 22 речення (стандартний рівень) та 24 речення (філологічний профіль) [4, с. 350].

Отже, випускники 11 класу мають вміти висловлюватися на теми, пов'язані з прочитаним, почутим або побаченим, та виражати свою думку. Це передбачає не лише володіння мовними навичками, але й розвиток когнітивних і соціальних умінь, що забезпечують успішну комунікацію. Таким чином, психологічні та педагогічні аспекти формування англomовної компетентності у монологічному мовленні тісно пов'язані між собою, адже розвиток навичок спілкування вимагає як знань та умінь, так і емоційної готовності учнів.

1.3. Використання інтернет-ресурс TED Talks у процесі навчання монологічного мовлення учнів старшої школи.

У контексті сучасної освіти, інтеграція інноваційних технологій та інтернет-ресурсів у навчальний процес набуває все більшої актуальності. Одним із таких потужних ресурсів є платформа TED Talks, яка пропонує широкий спектр відеолекцій на різноманітні теми від провідних експертів та мислителів світу. TED (аббревіатура від англійського Technology, Entertainment, Design; Технології, Розваги, Проекти) — це некомерційна організація в США, яка організовує конференції з метою поширення цінних ідей («ideas worth spreading») [62, с. 262].

Науковці вважають, що конференції TED є одними з найефективніших засобів для комунікативного навчання іноземної мови. Дослідники підкреслюють їх зручність у використанні, зокрема завдяки наявності субтитрів, онлайн-доступу до відео- та аудіоматеріалів, можливості завантажувати файли та легкості у навігації по сайту. Крім того, відзначають змістовність конференцій, яка проявляється у можливості слухати виступи носіїв мови з різними акцентами та вимовою, широкому тематичному спектрі, актуальності та чіткості структури виступів, а також використанні спікерами наочних матеріалів.

TED конференції розглядають також як масові відкриті онлайн курси, які відрізняються своєю інтерактивністю [51, с. 75].

Як зазначає Ското ді Карло (2014), в останні роки TED Talks стали міжнародною онлайн-платформою для обміну ідеями та інформацією. Відео TED Talks пропонують значні можливості для викладання англійської як іноземної мови (EFL), допомагаючи учням розвивати мовленнєві навички та краще розуміти англійську в цікавий та інформативний спосіб [63].

Багато TED Talks зосереджуються на тому, що мотивує людей, викликаючи роздуми про те, як вчителі можуть пробудити у студентів прагнення до навчання.

Використання ресурсів TED може відігравати важливу роль у формуванні компетентності в монологічному мовленні, завдяки своїм численним перевагам, які сприяють глибшому засвоєнню мовного матеріалу та розвитку навичок спілкування. Використання відеоматеріалів допомагає втілювати ключові принципи навчання, такі як автентичність, комунікативна спрямованість, наочність, ситуативність, діалог культур і культурне різноманіття. Окрім того, Відео TED Talks надають безліч можливостей для вивчення публічних виступів і розвитку критичного мислення, а також є дуже інформативними, що дозволяє учням старшої школи дізнатися багато нової та цікавої інформації. Дослідники впевнені, що це один із найефективніших способів удосконалити навички монологічного мовлення, оскільки ці матеріали представляють живу англійську мову з її темпом, лексикою, інтонацією, акцентами, жестами та мімікою спікерів, а не просто аудіозаписи навчального контенту.

TED Talks є корисними для викладання англійської як іноземної мови, оскільки вони привертають увагу студентів і допомагають встановити зв'язок із реальним контекстом. Це можливо завдяки тому, що TED Talks представляє спікерів з різних куточків світу з цікавими темами, які часто бувають змістовними, іноді дотепними та надихають глядачів. Однією з головних переваг TED Talks є те, що студенти не просто слухають промову, як це зазвичай буває з записами, але також спостерігають за жестами та мімікою спікера, що дозволяє

краще зрозуміти зміст і використати ці знання у майбутньому. Також варто відзначити високу якість субтитрів, які не тільки надають додаткову інформацію про те, що відбувається, але й дозволяють студентам засвоїти більше слів і збагатити свій словниковий запас.

Крім того, TED Talks полегшує доступ до своїх матеріалів, оскільки розміщений в інтернеті та доступний через відеоплатформу YouTube. YouTube вважається джерелом онлайн-матеріалів, які можуть відігравати ключову роль у навчанні, виступаючи ефективним засобом для викладання в клас.

TED Talks є важливим інструментом для навчання студентів монологічному мовленню, оскільки включає ідіоми, фразові дієслова, розмовні вирази та повсякденний вокабуляр. Крім того, у матеріалах TED Talks можна знайти безліч лексичних одиниць, що використовуються у науці, бізнесі та інших галузях. Переглядаючи ці відео, студенти не лише збагачують свій словниковий запас, але й відтворюють інтонаційні особливості та вимову носіїв мови.

Дослідники зазначають унікальні характеристики матеріалів TED Talks, які підвищують рівень навчального процесу:

1. Поєднання слухового і зорового способів подання матеріалу. Відео TED Talks представляють автентичні приклади мовлення, де комбінуються як слухові, так і зорові способи подання інформації. Ця комбінація є надзвичайно ефективною для навчання, оскільки слухові і зорові канали сприйняття працюють одночасно, що підвищує концентрацію уваги учнів і сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Студенти мають можливість не лише слухати, але й бачити оратора, що допомагає краще розуміти невербальні аспекти комунікації, такі як жести, міміка та інтонація. Це, в свою чергу, сприяє розвитку вміння інтерпретувати і застосовувати ці елементи у власному мовленні.

2. Автентичні приклади мовлення. Автентичні відео не розробляються спеціально для конкретного контекста чи навчального плану; вони є незалежними продуктами зі своїми специфічними рисами та характеристиками. Вони можуть охоплювати різноманітні теми, стилі та формати, що робить їх корисними для навчання, оскільки дозволяють учням ознайомитися з реальними

мовними ситуаціями і культурними контекстами [37]. Автентичність, хоча й дискусійний термін, зазвичай визначається як будь-який текст, створений не спеціально для навчання мови, а призначений для носіїв мови. TED Talks представляють широкий спектр тем і стилів мовлення, що дає студентам можливість ознайомитися з різними жанрами, лексичними та граматичними структурами. Вони також можуть бачити, як різні оратори будують свої виступи, організовують інформацію та взаємодіють з аудиторією. Це важливо для формування компетентності в монологічному мовленні, оскільки учні можуть вчитися на прикладах, які відповідають реальним ситуаціям спілкування. Однією з причин, чому TED Talks можна вважати «автентичними», є те, що спікери не просто читають підготовлений кимось сценарій, як це часто буває з багатьма матеріалами для вивчення мови. Натомість спікери TED діляться своїми власними історіями, ідеями та пристрастями з аудиторією.

3. Змодельовані ситуації реального спілкування. Одним із найефективніших способів закріплення мовних навичок є практика у змодельованих ситуаціях, які максимально наближені до реального спілкування. TED Talks можуть служити основою для організації таких ситуацій у форматі студентських конференцій, де учні можуть виступати з власними доповідями, дотримуючись формату TED. Це стимулює їх до глибшого аналізу теми, підготовки матеріалу та вдосконалення навичок публічного виступу англійською мовою.

4. Підвищення мотивації. Виступи на конференціях TED часто стосуються актуальних та цікавих для студентів тем, що підвищує їхню мотивацію до вивчення мови. Учні бачать, як мова використовується для обговорення важливих ідей, що створює у них бажання розвивати власні навички для участі у подібних обговореннях. Крім того, можливість виступити перед аудиторією у форматі TED додає елемент змагання та підвищує зацікавленість у досягненні високих результатів.

5. Розвиток критичного мислення. Перегляд і аналіз виступів TED сприяє розвитку критичного мислення, оскільки студенти вчаться не лише сприймати

інформацію, але й аналізувати, інтерпретувати та оцінювати почуте. Це розвиває їхні аналітичні навички та здатність формулювати власні думки, що є важливим аспектом для успішного монологічного мовлення.

6. Інтерактивність і зворотній зв'язок. Після перегляду TED Talks можна організовувати дискусії, де студенти обговорюють почуте, задають питання, висловлюють свої думки. Це створює умови для активного використання мови в спілкуванні та допомагає закріпити мовні навички. Також, під час студентських конференцій у форматі TED, викладач і однолітки можуть надавати зворотний зв'язок, що сприяє подальшому вдосконаленню мовленнєвої компетентності.

7. TED Talks дає змогу зрозуміти, як створюється ефективна комунікація між спікером і аудиторією, які навички презентації використовує оратор у певних ситуаціях.

Загалом, використання ресурсів TED у навчальному процесі не лише прискорює формування компетентності в монологічному мовленні, але й робить цей процес більш інтерактивним, мотивуючим і ефективним. Поєднання слухових і зорових стимулів, змодельовані ситуації реального спілкування та можливість отримати зворотній зв'язок роблять TED незамінним ресурсом для викладання англійської мови.

Окрім того, емоційний вплив відеоматеріалів є важливою їх характеристикою. Будь-яке відео викликає певні емоції та почуття, що стимулюють емоційні процеси в психіці людини. Емоційний компонент здатен підвищувати мотивацію учнів, оскільки, зрозумівши матеріал, вони відчують задоволення та бажання продовжувати навчання. Відео також розвиває творчу уяву, спостережливість і здатність концентрувати увагу. А додаткові завдання після перегляду відео допомагають удосконалювати навички монологічного мовлення та адаптуватись до різних комунікативних ситуацій [7].

Фахівці з методики викладання іноземних мов наголошують на важливості використання матеріалів TED Talks завдяки:

- автентичності матеріалу;
- доступності через Інтернет;

- демонстрації прикладів використання іноземної мови носіями, що дозволяє спостерігати вживання слів і виразів у природному комунікативному середовищі;
- соціальній орієнтованості матеріалів.

Поняття «автентичність» стало частиною методики викладання іноземних мов з впровадженням комунікативного підходу, який має на меті максимально наблизити навчання до природного спілкування. Більшість науковців розрізняють такі рівні автентичності відеоматеріалів:

- неавтентичні (це навчальні відео та тексти, спеціально розроблені методистами з метою навчання);
- частково автентичні (адаптовані відео або тексти, скориговані відповідно до мовного рівня студентів);
- автентичні (відеоматеріали та тексти, що відображають реальні ситуації та природне спілкування, не створені для навчальних цілей);
- оригінальні (твори художньої літератури чи поезії, представлені у відеоформаті) [44].

Використання автентичних матеріалів надає можливість спостерігати за специфікою комунікації та поведінки представників як рідної, так і іноземної культур. Це дозволяє краще розуміти їхні погляди, менталітет і психологічні особливості, які, хоча й є універсальними для всіх культур, виявляються по-різному в кожній з них [60, с. 146].

До переваг використання відеоматеріалів TED Talks, крім уже згаданих, можна додати наступні:

- розширення світогляду завдяки різноманітній тематиці відео: від мистецтва та філософії до науки та сучасних технологій;
- різноманіття акцентів – студенти можуть почути різні варіанти розмовної англійської, відмінності у вимові, наголошенні та інтонації, що сприяє покращенню навичок аудіювання. Виступи часто проводять люди, для яких англійська не є рідною мовою, що може бути аналогічно ситуаціям, з якими стикаються студенти у реальному житті. Таким чином, слухачі можуть почути

англійську з різними акцентами, такими як німецький, французький або корейський, і вимова не завжди буде ідеальною. Це корисно для тих, хто вивчає англійську, адже допомагає усвідомити, що помилки у спілкуванні мовою не є приводом для страху чи сорому.

- доступність для будь-якого рівня володіння мовою – матеріали підходять для різних аудиторій, незалежно від віку чи рівня знань;
- зразок монологічного мовлення – TED Talks демонструють, як правильно почати промову з використанням клішованих фраз, логічно будувати речення, утримувати увагу слухачів, висловлювати свої думки та завершувати виступ, підводячи підсумки.

Незважаючи на те, що TED Talks роблять вагомий внесок у навчання англійської мови як іноземної (ELL), є кілька аспектів, які вчителі повинні враховувати перед тим, як запропонувати студентам переглянути конкретний виступ.

Малліндер М. зазначає, що використання матеріалів TED-конференцій є дуже ефективним засобом для вивчення англійської мови, проте існують певні потенційні недоліки, які викладачам слід брати до уваги при виборі монологу. До таких недоліків належать: складність розуміння англійської вимови у спікерів, які не є носіями мови, використання мовних конструкцій, які можуть бути не відповідними для рівня учнів, надто швидкий темп мовлення спікера, а також складна лексика, що може бути важкою для сприйняття. Крім того, може виникнути потреба у наданні додаткової інформації про доповідача або тему, щоб забезпечити більш глибоке розуміння матеріалу. Викладачам варто враховувати ці аспекти, ретельно підбираючи виступи для аудиторії, щоб уникнути труднощів у процесі навчання та забезпечити максимальну ефективність використання TED-матеріалів у навчанні [58].

Тому, оскільки матеріали TED Talks не створені спеціально для навчання англійської мови школярів чи студентів, учитель повинен враховувати кілька критеріїв під час вибору теми та відео, якщо планує використовувати TED Talks

як допоміжний засіб для розвитку монологічних навичок. Серед таких критеріїв слід виокремити:

- Зрозумілість мовлення: Важливо, щоб спікер говорив достатньо чітко і зрозуміло для учнів, навіть якщо він є не носієм англійської мови.
- Актуальність теми: Тема виступу повинна відповідати інтересам та рівню розуміння учнів. Вчитель має оцінити, чи необхідно дати додаткову інформацію щодо контексту або теми.
- Швидкість мовлення: Виступи з надто швидким темпом можуть ускладнити сприйняття інформації. Учитель має оцінити, чи буде темп мовлення комфортним для аудіювання.
- Тривалість відео. Це один з ключових факторів, що впливають на сприйняття та засвоєння інформації. На початкових етапах навчання, коли тема ще недостатньо знайома, відео часто потрібно переглядати двічі, тому важливо обирати ролики тривалістю не більше 6-7 хвилин. На більш високих рівнях володіння мовою тривалість відео зазвичай збільшується.
- Складність лексики: Важливо, щоб лексика була зрозумілою для учнів, або ж щоб учитель підготував пояснення складних слів перед переглядом.
- Відповідність віковій групі: Вчитель має переконатися, що матеріали не містять ненормативної лексики або контенту, який може бути неприйнятним для аудиторії.

Використання відеоматеріалів слугує не лише джерелом інформації, але й стимулює численні психічні процеси, особливо пам'ять та увагу. Однією з психологічних характеристик відео є його наочність, що поєднує кілька її видів: слухову, зорову, мовно-ситуативну, предметну та образну.

Як наочний засіб навчання, відео вимагає врахування таких умов:

- відеоматеріал повинен відповідати рівню іншомовної компетенції студентів;
- перегляд має бути організований так, щоб усі учасники добре бачили відео;
- пояснення під час перегляду мають бути ретельно підготовленими;

- відео повинне відповідати навчальному матеріалу та темі уроку;
- слід вміти чітко виділяти основне й другорядне;
- наочність має використовуватись помірно і відповідати певному етапу уроку [66].

Інтеграція інтернет-ресурсів, зокрема платформи TED Talks, у процес навчання іноземної мови є надзвичайно важливою для розвитку монологічного мовлення старшокласників. Платформа TED пропонує безліч відеолекцій на різні теми від провідних експертів у своїх галузях. Як зазначають дослідники, TED Talks забезпечують автентичні матеріали, які допомагають учням удосконалювати мовні навички та збагачувати словниковий запас. Аналізуючи особливості та переваги матеріалів TED Talks, можна вказати на їхнє значення для розвитку монологічного мовлення серед старшокласників. Використання TED Talks є потужним інструментом для підвищення компетентності учнів у розумінні глобальних тем та проблем людства, розширення їхнього кругозору, вдосконалення критичного мислення та формування навичок монологічного мовлення.

Завдяки автентичності матеріалів і різноманіттю тем, учні отримують доступ до необхідного вокабуляру та лексичних одиниць. TED Talks слугують відмінним прикладом монологічного мовлення, дозволяючи старшокласникам не лише засвоювати матеріал з теми, а й вивчати моделі поведінки під час виступів, а також структуру та стиль самого виступу. Це робить процес навчання більш цікавим і мотивуючим, допомагаючи учням підготуватися до майбутніх викликів у їхньому навчанні та житті. На основі аналізу особливостей та переваг матеріалів Ted Talks можна зробити висновок, що їх використання в навчанні монологічного мовлення є дієвим інструментом для підвищення компетентності студентів у глобальних питаннях та проблемах, розширення їх світогляду, розвитку критичного мислення та формування монологічної компетенції завдяки автентичності матеріалу та різноманітності тематики, включаючи необхідний лексичний запас.

Науковці визначають кілька етапів навчання з використанням TED, які можна адаптувати для старшокласників. Перший етап полягає в підготовчому опитуванні: учням надається інформація про лектора та тему лекції, а також кілька запитань для обговорення. На другому етапі акцентується на розширенні словникового запасу відповідно до теми, з введенням активної лексики. Для закріплення нового матеріалу рекомендовано використовувати комунікативні завдання. Третій етап передбачає спільне прослуховування виступу, з вправами на розвиток навичок аудіювання та перевірку правильності сприйняття інформації. На четвертому етапі старшокласники вивчають коментарі користувачів на YouTube та обговорюють, з чим вони згодні або не згодні. П'ятий етап передбачає використання прослуханого матеріалу для відпрацювання граматичних конструкцій. На завершальному, шостому етапі учні повинні активно використовувати отримані знання, навички та вміння у форматі загальної дискусії, що дозволить їм краще зрозуміти та обговорити складні теми.

Українська науковиця Олена Чухно, яка досліджує педагогічні аспекти викладання іноземних мов, виділяє наступні п'ять етапів розвитку навичок монологічного за допомогою матеріалів TED Talks [51].

- Підготовчий етап: його мета — заохочення учнів до перегляда відеофрагменту, подолання труднощів і активізація знань, необхідних для розуміння матеріалу.
- Рецептивний етап: старшокласники переглядають відеофрагмент і аналізують структуру висловлювання під керівництвом вчителя.
- Рецептивно-репродуктивний етап: на цьому етапі учні повторно переглядають відеофрагмент, зосереджуючи увагу на конкретних мовленнєвих елементах і оволодіваючи необхідними діями для створення власного монологічного висловлювання, наприклад, вчать аргументувати свої думки та формулювати висновки.

- **Продуктивно-аналітичний етап:** учні створюють власні відеовиступи, аналізують свої монологічні висловлювання або висловлювання однокласників і надають рекомендації щодо їх покращення.

- **Корективний етап:** він передбачає вдосконалення власної доповіді з урахуванням результатів самоаналізу та рекомендацій інших учнів, з подальшою участю в міні-конференції у форматі TED, організованій вчителем.

Окрім того, аналіз матеріалів з методики викладання іноземних мов вказує на те, що робота з відеоресурсами в навчальному процесі зазвичай включає три основні етапи:

1. **Переддемонстраційний етап (pre-watching)** – цей етап спрямований на підготовку студентів до сприйняття відео. Завдання на цьому етапі полягають у зменшенні можливих труднощів, таких як лексичні або культурні бар'єри, а також мотивації студентів до перегляду. Викладачі повинні ознайомити студентів з метою перегляду, активізувати наявні знання з теми та зосередити увагу на новій лексиці. Завдання на першому етапі не мають повністю розкривати зміст відеофрагменту або надавати занадто багато деталей, щоб зберегти інтерес студентів до перегляду і запобігти зниженню їх мотивації та негативному сприйняттю матеріалу. На першому етапі навчання монологічному мовленню можна використовувати такі види вправ: коротко охарактеризувати тип відеоматеріалу, надати вступну інформацію про відео, продемонструвати малюнки, фотографії або схеми, які частково розкривають зміст відеофрагменту, створюючи асоціативне поле з теми [67].

2. **Демонстраційний етап (while watching)** – включає вправи, які виконуються під час перегляду відео, основна мета яких полягає у виявленні ключової інформації у матеріалі. Вправи цього етапу покликані розвивати навички виділення основної ідеї, розуміння змісту, аналізу інформації, а також відтворення почутого. Наприклад, це можуть бути вправи на множинний вибір, визначення послідовності подій, заповнення таблиць або пропусків.

3. **Післядемонстраційний етап (after-watching)** – цей етап спрямований на обговорення й оцінку прослуханого матеріалу. Вправи після

перегляду відео мають на меті розвинути продуктивні навички мовлення, такі як переказ матеріалу, коментування, обговорення та оцінка подій, представлених у відео. Також застосовуються творчі завдання, які включають проектні роботи, драматизацію, рольові ігри тощо.

Основна мета роботи з відеоматеріалами – створення умов для занурення студентів у реальне комунікативне середовище. Відеоматеріали дозволяють студентам вивчати мову у контексті, знайомлячись з автентичними ситуаціями. Важливо правильно організувати процес перегляду відео та добирати відповідні завдання для кожного етапу, що сприятиме успішному формуванню іншомовної компетенції у студентів.

Застосування відео підвищує мотивацію студентів до навчання завдяки його емоційному впливу та стимуляції інтересу до теми. Завдяки відео студенти мають можливість не тільки засвоїти матеріал, а й покращити розуміння невербальної комунікації, такої як жести, міміка та рухи тіла, що сприяє ефективному розвитку навичок комунікації.

1.4 Критерії відбору відео-матеріалів TED Talks для навчання монологічного мовлення

Для розвитку монологічного мовлення важливо забезпечити учням регулярну практику англійської мови в контексті реальних ситуацій. Це можна досягти через використання різноманітних ресурсів, таких як відео, подкасти, новини, та інші аутентичні матеріали, які дозволяють учням зустрічатися з мовою в реальному житті. Відеоматеріали TED Talks можуть стати чудовим інструментом для розвитку монологічного мовлення. Вибір виступів за рівнем складності, темою, а також можливістю для подальшого обговорення дозволяє учням розвивати слухові навички, збагачувати словниковий запас і вдосконалювати мовленнєві структури. Після перегляду відео учні можуть проводити власні виступи, підсумовуючи основні ідеї та висловлюючи свою думку з обговорюваної теми.

Процес підготовки до монологічного висловлювання має бути структурованим. Рекомендується учням спочатку аналізувати ключові моменти теми, виділяти основні аргументи та приклади, що підтримують їх думки. Оскільки підготовка до монолога потребує чіткого розуміння теми, важливо, щоб учні мали доступ до різних джерел інформації, що дозволить їм розширити свою думку і аргументацію.

Важливо, щоб учні не лише засвоювали граматичні та лексичні правила, але й навчилися використовувати англійську мову в природному контексті. Для цього можна залучати вправи, які сприяють розвитку фразових зворотів, жаргону та фраз, характерних для розмовної англійської мови. Вправи на тренування розмовних навичок мають включати моделювання реальних ситуацій, наприклад, інтерв'ю, дебати або презентації.

Окрім того, оцінка та зворотний зв'язок є важливими елементами для розвитку мовленнєвої компетентності. Під час занять важливо надавати учням конструктивні поради щодо покращення якості їх монологів: працювати над вимовою, використанням коректних мовних структур, розширенням лексичного запасу та логічною побудовою висловлювання. Це допомагає учням усвідомлювати свої помилки та вдосконалювати мовлення. Щоб ефективно розвивати монологічне мовлення, учням необхідно регулярно практикувати свої навички через різні форми діяльності, такі як підготовка до виступів, презентацій, обговорення тем або захист проектів. Важливо також заохочувати учнів до самооцінки, що допоможе їм бачити власний прогрес і зосереджуватися на вдосконаленні.

Формування мовної компетентності не обмежується лише вивченням граматики і лексики. Важливо також розвивати культурну компетентність, яка дозволяє учням краще розуміти контекст висловлювань і спілкуватися в різних соціокультурних ситуаціях. Для цього можна включати вправи, які ознайомлюють учнів з культурними особливостями англомовних країн, та використовувати матеріали, що відображають ці аспекти.

Загалом, для формування англомовної компетентності в монологічному мовленні необхідно створювати умови для комплексного розвитку учнів, де граматики, лексика, культура і комунікативні навички інтегруються в єдину систему навчання.

Слід також врахувати принципи відбору автентичних відеоматеріалів, які сприяють формуванню професійно орієнтованої англомовної компетентності у монологічному мовленні, з акцентом на використання TED Talks.

Автентичні відеоматеріали є одним із найефективніших засобів для розвитку інтеграційної комунікативної компетенції (ІКК) у монологічному мовленні. Для досягнення максимальної ефективності необхідно ретельно відібрати відповідні матеріали, створюючи критерії їх придатності.

Основні критерії для відбору відеоматеріалів включають:

1. **Автентичність.** Відеоматеріали, створені носіями мови, мають бути максимально достовірними в лінгвістичному та соціокультурному аспектах. Використання неавтентичних або спрощених матеріалів може призвести до проблем зі сприйняттям реального мовлення, втрати національної специфіки та індивідуальності. Автентичні відео, зокрема TED Talks, пропонують учням можливість чути реальних спікерів, які говорять про різні теми, що може підвищити інтерес до навчання.

2. **Функціональність.** Відеоматеріали повинні бути тісно пов'язані з темою та ситуацією спілкування, а також відповідати навчальному плану. Зміст відео повинен відповідати навчальній програмі, темі курсу та конкретному заняттю. При виборі матеріалів важливо враховувати:

- **Актуальність теми.** Теми відео повинні бути сучасними та відповідати інтересам учнів. Наприклад, TED Talks на теми технологій, екології чи соціальних змін можуть бути дуже цікавими для старшокласників.

- **Відповідність рівню знань учнів.** Відеоматеріал повинен бути адаптований до рівня учнів, з максимально допустимою кількістю нових слів у 5-10%. Це дозволяє учням з легкістю зрозуміти матеріал та сприяє їхньому навчальному прогресу.

- **Якість підготовки.** Використання відеоматеріалів повинно бути заздалегідь запланованим, включати чіткі інструкції, підготовку до перегляда та відповідну перевірку розуміння матеріалу, а також аналіз результатів.

- **Розвиток мовних та комунікативних компетенцій.** Відеоматеріали повинні стимулювати учнів до формулювання власних думок, а також до обговорення різних точок зору, що сприяє розвитку критичного мислення та комунікативних навичок.

3. **Зміст та якість.** Важливо, щоб звук і зображення були чіткими та якісними, а сюжет відповідав заданій темі заняття. Мовлення в відео повинно бути логічним та зрозумілим. Для учнів старшої школи варто підбирати відео з персонажами, які мають різні акценти, що дозволить ознайомити їх із різноманіттям англійської мови.

4. **Створення позитивного ставлення до іншої культури.** Відеоматеріали повинні сприяти формуванню поваги до культурних особливостей інших народів та їхніх традицій, що підвищує міжкультурну компетентність учнів.

5. **Психологічний аспект.** Використання TED Talks може бути особливо корисним для формування позитивної навчальної атмосфери, адже учні можуть взаємодіяти з матеріалом, що надає їм можливість висловлювати свої думки та ідеї.

Перед відбором відеоматеріалів варто чітко спланувати завдання, що сприятимуть ефективному сприйняттю та засвоєнню контенту. Використання TED Talks у цьому контексті є надзвичайно актуальним, оскільки ці матеріали надають учням можливість навчатися від експертів у різних галузях, що, в свою чергу, може надихнути їх на створення власних монологів, враховуючи комунікативні ситуації та соціокультурні особливості.

Висновки до розділу I

Отже, проведений аналіз наукової літератури дає підстави стверджувати, що формування компетентності англомовного монологічного мовлення у

старшокласників є важливим етапом у процесі навчання іноземних мов. У ході цього процесу розвиваються навички побудови зв'язних, логічно послідовних та тематичних висловлювань, адаптованих до різних комунікаційних ситуацій. Це включає також здатність дотримуватися соціокультурних норм, що є важливою складовою мовленнєвої компетентності.

Також, ми з'ясували, що психолого-педагогічний підхід до навчання монологічного мовлення підкреслює важливість урахування вікових особливостей учнів, їх когнітивних можливостей, емоційної сфери, а також мотивації до навчання. Учні старших класів часто стикаються з труднощами в побудові структурно правильних і змістовно багатих висловлювань, а також із психологічним напруженням під час публічного виступу. Для подолання цих труднощів необхідно створювати комфортне навчальне середовище, яке сприяє розвитку когнітивної гнучкості та мовленнєвих механізмів. Монологічне мовлення передбачає односторонню передачу інформації, що вимагає від учнів уміння структурувати свої думки, бути зв'язними, тематичними та логічними у викладі. Успішне формування цих навичок сприяє розвитку когнітивних функцій, таких як мислення, пам'ять та увага, що, в свою чергу, підвищує ефективність навчання.

Інтеграція TED Talks у навчання монологічного мовлення сприяє всебічному розвитку учнів – від удосконалення мовних навичок до розвитку критичного мислення та публічних виступів. Цей ресурс стає потужним інструментом для формування мовної компетенції учнів у старшій школі, сприяє підвищенню їх мотивації та збагаченню словникового запасу. Завдяки інтерактивним завданням, аудіовізуальним матеріалам та можливості отримання зворотного зв'язку, учні отримують цінний досвід реальних мовних ситуацій, що допомагає підготувати їх до реальних комунікаційних умов.

Окрім того, ми дійшли до висновку, що ключовим аспектом є також правильний відбір відео-матеріалів для навчання монологічному мовленню. TED Talks виступають чудовим прикладом таких ресурсів, оскільки вони відповідають освітнім цілям і зацікавлюють учнів. Вибір відео, що відповідає

рівню учнів, сприяє розвитку їх критичного мислення, аргументації, а також формує позитивне ставлення до іншої культури.

Отже, формування компетентності монологічного мовлення у старшокласників є комплексним процесом, який потребує інтеграції теоретичних та практичних підходів. Загалом, застосування TED Talks в навчальному процесі не лише підвищує мотивацію учнів, а й забезпечує глибше занурення в автентичне мовленнєве середовище. Правильна організація кожного етапу та добір відповідних завдань сприяють успішному формуванню іншомовної компетенції, дозволяючи студентам покращити навички спілкування як у вербальному, так і невербальному аспектах. Використання автентичних ресурсів, таких як TED Talks, відіграє важливу роль у розвитку мовних і комунікативних навичок учнів, а також сприяє їх культурній компетентності, що є важливим компонентом успішного навчання іноземних мов.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІ TED TALKS

Другий розділ зосереджений на розробці методики навчання монологічного мовлення з використанням відеоматеріалів TED Talks. У цьому розділі описано етапи організації навчального процесу, систему вправ, які сприяють розвитку монологічних навичок, а також аналіз результатів пробного навчання.

У Розділі 2 описано організацію організації пробного навчання, що включає різні етапи роботи з відеоматеріалами, починаючи від підготовки учнів до уроку і завершуючи оцінкою результатів. Також ми продемонструваємо систему вправ, що базується на відео TED Talks, і які допомагають учням розвивати мовні навички через активне слухання, аналіз і створення монологів. Важливу увагу приділено також аналізу результатів пробного навчання, що дозволяє оцінити ефективність вибраних методів.

Цей розділ є важливим для розуміння, як інтегрувати сучасні технології в процес навчання мовленнєвих навичок, зокрема монологічних, через використання доступних інтернет-ресурсів.

2.1. Організація пробного навчання та етапи роботи з відеоматеріалами в процесі навчання монологічного мовлення

Провівши аналіз численних наукових досліджень вітчизняних і закордонних фахівців, ми висунули гіпотезу про те, що розвиток монологічного мовлення учнів старших класів може поліпшитися за рахунок використання відео TED Talks. Для перевірки цієї гіпотези було організовано пробне навчання, метою якого стало оцінювання доцільності та ефективності впровадження TED Talks на різних етапах формування англomовної компетенції учнів загальноосвітніх шкіл.

Пробне навчання, спрямоване на визначення ефективності використання інтернет-ресурсу TED Talks для розвитку англomовного монологічного

мовлення, було проведене під час педагогічної практики в Комунальному закладі «Вінницький ліцей №29» № 29 м. Вінниця з 01.04.2024 по 05.05.2024. Підготовка до впровадження методу монологічного спілкування на основі відеоматеріалів TED Talks включала створення комплексу вправ, які допомагали організувати процес підготовки, створення та презентації учнями монологів. Реалізація методики з використання TED Talks для навчання монологічного мовлення була проведена із учнями 10-Б класу Комунального закладу «Вінницький ліцей №29» м. Вінниці.

Основні етапи та завдання роботи пробного навчання:

Етапи практичної реалізації пробного навчання	Мета	Завдання, виконані протягом даного періоду
1-й етап: Діагностичний	Визначення рівня сформованості навичок монологічного мовлення учнів.	1. Проведення вхідної діагностики рівня монологічного мовлення. 2. Оцінка готовності учнів до роботи з матеріалами Ted Talks.
2-й етап: Підготовка до використання Ted Talks	Підвищення рівня монологічного мовлення через перегляд та аналіз відео Ted Talks.	1. Перегляд тематичних відео Ted Talks. 2. Виконання вправ на розвиток мовлення за змістом переглянутих відео. 3. Обговорення ключових ідей та структур виступів.
	Створення учнями власних монологічних	1. Презентація підготовлених монологічних виступів.

3-й етап: Презентація результатів	виступів за зразком Ted Talks.	2. Обговорення та аналіз виступів
4-й етап: Діагностика динаміки	Оцінка прогресу учнів у розвитку монологічного мовлення.	1. Порівняння результатів на початку і в кінці проекту. 2. Оцінка змін у володінні монологічним мовленням.

Таблиця 1. Етапи практичної реалізації пробного навчання

Діагностика рівня сформованості іншомовної монологічної компетенції проводилася під час навчального процесу на уроках англійської мови серед учнів старших класів.

Метою першого етапу є визначення загального рівня готовності учнів до формування монологічної компетенції на основі інтернет-ресурсу TED Talks за наступними критеріями:

- готовність учнів до роботи з автентичними відеоматеріалами;
- навички учнів у створенні та презентації власного монологічного висловлювання;
- комунікативні навички учнів, зокрема здатність чітко і впевнено висловлюватися в монологічній формі англійською мовою;
- мотивація учнів до участі в нових формах роботи на уроках англійської мови за допомогою відео-ресурсів.

Для успішного виконання основного завдання – створення монологів на основі матеріалів TED Talks – важливою частиною стало оцінювання готовності учнів до участі в новому форматі роботи. Ця перевірка була проведена під час першого уроку англійської мови у формі **анкетування**. Відповідно до мети діяльності, було розроблено низку питань, спрямованих на діагностику

загального рівня мотивації учнів до виконання завдання зі створення монологу на основі TED Talks.

Анкета, спрямована на визначення рівня мотивації учнів для подальшого планування роботи, була розрахована на 8 хвилин і складалася з 8 питань (приблизно одна хвилина на відповідь). Основна вимога анкетування – відповідати чесно. Питання анкети були такими:

- 1) Наскільки ви відчуваєте себе готовими працювати з автентичними англомовними відео (TED Talks)?**
 - a) Дуже готовий/а
 - b) Скоріше готовий/а
 - c) Не дуже готовий/а
 - d) Зовсім не готовий/а
- 2) Чи мали ви досвід роботи з відеоматеріалами англійською мовою на уроках раніше?**
 - a) Так, часто
 - b) Так, інколи
 - c) Рідко
 - d) Ніколи
- 3) Наскільки впевнено ви себе почуваєте, коли потрібно робити усні монологічні висловлювання англійською мовою?**
 - a) Дуже впевнено
 - b) Досить впевнено
 - c) Скоріше невпевнено
 - d) Зовсім невпевнено
- 4) Наскільки вам цікаво створювати власні монологи?**
 - a) Дуже цікаво
 - b) Досить цікаво
 - c) Не дуже цікаво
 - d) Зовсім не цікаво

- 5) **Наскільки важливим ви вважаєте розвиток своїх комунікативних навичок англійською мовою?**
- a) Дуже важливо
 - b) Досить важливо
 - c) Не дуже важливо
 - d) Неважливо
- 6) **Як ви оцінюєте свою мотивацію до роботи з новими формами навчальної діяльності на уроках англійської мови?**
- a) Висока мотивація
 - b) Середня мотивація
 - c) Низька мотивація
 - d) Відсутність мотивації
- 7) **Чи знайомі ви з платформою TED Talks та її відеоконтентом?**
- a) Так, добре знайомий/а
 - b) Чув/чула, але не використовував/ла
 - c) Ніколи не чув/чула
- 8) **Що вас найбільше мотивує у процесі створення власних монологів та їх презентація?**
- a) Можливість ділитися своїми ідеями
 - b) Розвиток мовних навичок
 - c) Робота з автентичними матеріалами
 - d) Інше: _____

На перше питання анкети про готовність працювати з автентичними англійськими відео (TED Talks) відповіли 12 учнів. Результати розподілилися наступним чином:

- Зовсім не готові – 3 учні, що становить 25% від загальної кількості.
- Скоріше готові – 3 учні, що складає 25%.
- Не дуже готові – 6 учнів, або 50%.

Таким чином, з 12 учнів половина (50%) виявилася не дуже впевненою у своїй готовності працювати з автентичними відео, чверть (25%) відчуває певну готовність, і ще чверть (25%) не готові до цієї діяльності. Ці результати підкреслюють необхідність додаткової підтримки та підготовки перед початком роботи з матеріалами TED Talks.

На друге питання анкети («Чи мали ви досвід роботи з відеоматеріалами англійською мовою на уроках раніше?») учні одноголосно відповіли "рідко", що свідчить про те, що більшість учнів не мали частого досвіду роботи з автентичними англійськими відео на уроках. Відсутність досвіду може бути сигналом, що учні потребують більшої мотивації для роботи з відеоматеріалами. Це створює можливість для впровадження цікавих і інтерактивних форм роботи, які б заохочували їх до активного використання TED Talks у навчанні. Результати свідчать про потребу в додатковій підготовці та інструкціях щодо роботи з відео. Окрім того, це підкреслює важливість інтеграції відеоматеріалів у навчальний процес, щоб підвищити зацікавленість учнів і надати їм більше можливостей для практичного використання англійської мови в контексті автентичних ресурсів.

На запитання про впевненість учнів у своїх усних монологічних висловлюваннях англійською мовою відповіли 12 учнів. Результати такі:

- 2 учні (16.67%) відповіли, що почуваються досить впевнено.
- 6 учнів (50%) вказали, що скоріше невпевнені.
- 4 учні (33.33%) зазначили, що зовсім невпевнені.

З отриманих даних видно, що більшість учнів (83.33%) мають певні труднощі у висловленні своїх думок англійською мовою. Лише 16.67% учнів почуваються достатньо впевнено. Це свідчить про те, що є потреба у подальшому розвитку навичок монологічного мовлення серед учнів, що може бути досягнуто через використання TED Talks та інших автентичних матеріалів. Важливо буде надати учням більше можливостей для практики та підтримки, щоб підвищити їхню впевненість у мовленні.

Відповідь на четверте запитання («Наскільки вам цікаво створювати власні монологи або презентації?») показала, що більшість учнів (50%) висловили низький інтерес до створення монологів, обравши варіант «скоріше не цікаво», що може вказувати на невпевненість у цій діяльності. Натомість 33,3% учнів знайшли цю діяльність досить цікавою, що свідчить про певну готовність до роботи. Лише 16,7% учнів виявили повну відсутність інтересу.

Ці результати підкреслюють необхідність підвищення мотивації учнів до створення монологічних висловлювань.

Результати 5-го питання анкети, яке стосувалося важливості розвитку комунікативних навичок англійською мовою, показали, що з 12 учнів:

- 7 учнів (58,3%) вважають це дуже важливим.
- 4 учні (33,3%) вважають це досить важливим.
- 1 учень (8,4%) вважає це не дуже важливим.

Таким чином, більшість учнів (91,6%) вважає розвиток комунікативних навичок англійською мовою важливим або дуже важливим. Це свідчить про високий рівень мотивації учнів до вдосконалення своїх мовних навичок, що позитивно вплине на їхню участь у нашій роботі.

За результатами опитування з шостого питання про мотивацію учнів до роботи з новими формами навчальної діяльності на уроках англійської мови було отримано наступні дані:

- 1 учень (8.33%) виявив високу мотивацію.
- 5 учнів (41.67%) мають середню мотивацію.
- 4 учні (33.33%) показали низьку мотивацію.
- 2 учні (16.67%) вказали на відсутність мотивації.

Отже, із 12 учнів 50% мають середню або низьку мотивацію, що може свідчити про необхідність додаткової роботи над стимулюванням інтересу до проектної діяльності. Водночас 50% учнів проявляють середню або високу мотивацію. Рекомендується вжити заходів для підвищення мотивації учнів, які виявили низький інтерес, наприклад, через інтерактивні завдання, підтримку та заохочення, а також створення сприятливого навчального середовища. Це

допоможе залучити більше учнів до активної участі в проєкті та сприятиме розвитку їх монологічних компетенцій на основі автентичних матеріалів.

Результати сьомого питання, яке стосувалося знайомства з платформою TED Talks та її відеоконтентом, показали наступні дані:

- 5 учнів (приблизно 41.7%) відповіли, що чули про TED Talks, але не використовували їх у навчанні.
- 7 учнів (приблизно 58.3%) вказали, що ніколи не чули про TED Talks.

Ці дані вказують на те, що введення TED Talks у навчальний курс може бути корисним для розвитку їх монологічних навичок, оскільки учні не мають попереднього досвіду роботи з цим матеріалом.

Щодо відповідей на останнє питання стосовно мотивації учнів до створення монологів, отримані результати показують різноманітні джерела натхнення та цілей у навчальному процесі. Зокрема, 2 учні (16,7%) висловили бажання ділитися своїми ідеями, що свідчить про їхню готовність використовувати монологи як спосіб самовираження та обміну думками з іншими. 4 учні (33,3%) зазначили, що їх мотивує розвиток мовних навичок. Серед учнів були й ті, хто дав власну відповідь: 6 учні (50 %) вказали на інші мотиваційні фактори, такі як перспективи в роботі, професійний розвиток та самопрезентація. Це свідчить про їхнє усвідомлення того, що навички створення монологів можуть стати корисними не лише в навчанні, а й у майбутньому кар'єрному зростанні та особистісному розвитку.

Як підсумок, результати анкетування вказують на потребу у додатковій підготовці учнів до роботи з автентичними відео, розвитку їхніх монологічних навичок та підвищення мотивації до участі в навчальному процесі. Рекомендується впровадження інтерактивних та цікавих форм роботи, які б заохочували учнів до активного використання TED Talks та допомогли б підвищити їхню впевненість у монологічному мовленні.

Також діагностичний етап включав усне опитування учнів, яке було спрямоване на виявлення їхнього рівня мовленнєвої компетенції (monological speaking) у контексті спортивної тематики. Це опитування мало на меті оцінити

здатність учнів висловлювати свої думки та ідеї, пов'язані зі спортом, англійською мовою.

Використовуючи програму *Wordwall*, було підготовлено 12 різних питань на тему спорту ([Do you like sport?](#)), на які учні могли дати досить розгорнуті відповіді. Умова полягала в тому, що кожен учень мав розмовляти протягом трьох хвилин, що дозволило їм продемонструвати свою здатність до виразного та структурованого висловлення думок. Цей етап допоміг зібрати дані про рівень мовленнєвої компетенції учнів та їх готовність до подальшої роботи з монологічним мовленням.

Оцінювання мовлення студентів має базуватися на критеріях, які відповідають їхньому поточному рівню володіння іноземною мовою. Оскільки у дослідженні брали участь студенти рівня B1, доцільно враховувати вимоги, розроблені для цього рівня. На основі Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, а також досліджень Ю.А. Петрусевич та О.П. Дацків, ми розробили таблицю оцінювання усного мовлення для студентів рівня B1.

У таблиці представлено сім основних критеріїв оцінювання, кожен з яких оцінюється за шкалою до 4 балів, а максимальна сума балів, яку може набрати студент, становить 28 балів.

Критерії	Обґрунтування	Оцінка
1. Відповідність змісту тематиці мовлення	-Зміст повністю відповідає темі.	4
	-Висловлювання достатньо відповідає темі.	3
	-Часткове відповідність змісту темі.	2
	-Висловлювання не відповідає темі	1

2. Повнота викладу	- Тематика повністю розкрита, з прикладами та власною думкою. - Більша частина теми розкрита, присутні приклади та аргументація. - Часткове розкриття теми. - Неповне розкриття.	4 3 2 1
3. Цілісність/зв'язність	- Чітка структура, відсутність розривів думок. - Наявність 1-2 «розривів» між думками. - Достатня кількість розривів. - Структура висловлювання не пов'язана.	4 3 2 1
4. Мовленнєва коректність	- Правильне використання лексики та граматики, коректна інтонація. - Незначні відхилення у інтонації, але в цілому коректно. - Помилки в граматиці та інтонації. - Грубі помилки.	4 3 2 1
5. Насиченість мовлення	- Використання різноманітних мовленнєвих засобів та складних структур.	4 3

	- Достатня кількість мовленнєвих засобів. - Основні граматичні структури, обмежений словниковий запас. - Використання простих структур.	2 1
6. Темп/швидкість мовлення	- Зрозуміле висловлення в середньому темпі, очевидні паузи. - Легке зниження швидкості через лінгвістичні проблеми. - Значне зниження швидкості, паузи в реченнях. - Повільна швидкість, багато пауз.	4 3 2 1
7. Обсяг говоріння	- 17-20 речень. - 14-16 речень. - 11-13 речень. - До 10 речень.	4 3 2 1

Таблиця 2. Критерії оцінювання монологічного мовлення

Варто зазначити, що оцінювання буде проводитися за 12-бальною шкалою, де учні можуть отримати від 0 до 12 балів. Рівень успішності розподіляється наступним чином: 1-5 балів вказують на низький рівень, 6-9 балів – на середній, а 10-12 балів – на високий рівень компетенції учнів. Щоб перетворити 28-бальну систему оцінювання на 12-бальну, можна використати пропорційне співвідношення. Ось як це може виглядати:

28-бальна система	12-бальна система
28-26	12

25-23	11
22-20	10
19-17	9
16-14	8
13-11	7
10-9	6
8-7	5
6-5	4
4-3	3
2	2
1	1

Таблиця 3. Конвертація балів з 28-бальної в 12-бальну систему

Інтерпретація балів:

12 балів — Відмінно: повне володіння мовленнєвими навичками. Тема розкрита вичерпно, використано доречні приклади, зроблено логічні висновки. Мовлення плавне, без пауз, багатий словниковий запас відповідає стилю й контексту.

9-11 балів — Достатньо високий рівень: Учень чітко висвітлює тему, демонструє вільне володіння мовою, вміє використовувати приклади та робити логічні висновки. Лексика відповідає стилю й контексту теми, але висловлювання можуть містити незначні паузи або невеликі недоліки в доборі слів. Мовлення в основному зв'язне та логічне, з паузами, що не перешкоджають розумінню.

6-8 балів — Середній рівень: добрі базові навички, є деякі недоліки. Учень має труднощі з добором лексики для розкриття теми, відчуває невпевненість під час висловлювання своїх думок. Часто виникають труднощі з розумінням окремих аспектів спортивної тематики, що відображається у неповному розкритті теми. У мовленні спостерігаються паузи, невпевненість у доборі слів та виразів.

1-5 балів — Низький рівень: потрібне покращення у більшості критеріїв. Учень розуміє лише окремі слова та вирази, не завжди здатний передати суть

теми. Під час мовлення йому важко вибирати відповідну лексику, і він не вміє адекватно виразити свої думки, що ускладнює спілкування.

Уче нь	Крите рій 1	Крите рій 2	Крите рій 3	Крите рій 4	Крите рій 5	Крите рій 6	Крите рій 7	Загал ом
1	4	4	3	4	3	4	3	25 балів
2	2	1	1	1	1	1	1	8 балів
3	4	3	3	3	3	3	3	22 бали
4	3	2	2	2	2	2	2	15 балів
5	2	1	1	1	1	1	1	8 балів
6	3	1	1	1	1	2	1	10 балів
7	3	1	1	1	1	2	1	10 балів
8	3	2	2	2	1	2	1	13 балів
9	2	1	1	1	1	2	1	9 балів
10	4	2	2	2	2	2	2	16 балів
11	3	2	2	1	1	2	1	12 балів
12	4	2	2	2	2	3	2	17 балів

Таблиця 4. Результати зрізу діагностичного етапу

Результати оцінювання учнів за 12-бальною системою показали розподіл рівнів сформованості мовленнєвих навичок. Жоден із учнів не досяг відмінного рівня (12 балів). Достатньо високий рівень, який характеризується вільним володінням мовою та вмінням логічно висловлювати думки з прикладами, продемонстрували 3 учні (студенти 1, 3, 12).

Більшість учнів, а саме 6 (студенти 4, 6, 7, 8, 10, 11), продемонстрували середній рівень. Їм притаманні базові навички мовлення, однак є певні недоліки у виборі лексики та плавності висловлювань. Ці учні мають труднощі з розумінням окремих аспектів тематики та висловлюють думки з паузами.

Ще 3 (студенти 2, 5, 9) учні показали низький рівень, що свідчить про необхідність суттєвого покращення. Вони відчують труднощі у виборі слів для передачі змісту теми та не завжди здатні чітко виразити свої думки, що ускладнює їх спілкування.

У відсотках результати розподілу рівнів виглядають так:

- Достатньо високий рівень (9-11 балів): 3 учні з 12, що становить 25%.
- Середній рівень (6-8 балів): 6 учнів з 12, що становить 50%.
- Низький рівень (1-5 балів): 3 учні з 12, що становить 25%.

Таким чином, половина учнів досягли середнього рівня, тоді як інші розподілилися між достатньо високим і низьким рівнями в рівних частках.

Середній бал учнів становив **7,33**.

На діагностичному етапі, завдяки усному зрізі, було виявлено наступні основні проблеми:

- Проблеми із структурою висловлювання: багато учнів мають труднощі з побудовою чіткої логічної структури своїх виступів, що може призвести до нечіткого донесення основної ідеї.
- Недостатнє вживання засобів міжфразового зв'язку: учні не використовують сполучники, зв'язки та інші структурні елементи, що сприяють плавності та логічності висловлювання.
- Невпевненість у власних знаннях: страх зробити помилку часто призводить до скутості, що заважає учням висловлюватися вільно та впевнено.
- Обмеженість у використанні мовних засобів: зазвичай учні повторюють одні й ті ж лексичні та граматичні конструкції, що обмежує різноманітність та виразність їхнього мовлення.

- **Наявність пауз та мовних заминок:** багато учнів зупиняються для пошуку слів, що свідчить про нерозвиненість навичок спонтанного мовлення, зокрема у стресових комунікативних ситуаціях.
- **Помилки в мовленні:** учні допускали різного роду мовні помилки, що знижували чіткість і зв'язність висловлювань. Це включає граматичні помилки, неправильне вживання часів, а також неточності в лексиці, які ускладнюють розуміння висловлених думок.
- **Відсутність або недостатня виразність власної позиції:** учням важко формулювати і висловлювати власну точку зору на певні питання, що обмежує їхню здатність до аргументації.
- **Складність із передачею емоційної та інтонаційної виразності:** учні не завжди можуть передати свої емоції та акценти, що робить висловлювання менш цікавим та переконливим.

Врахування цих проблем допоможе точніше розробити комплекс вправ для їх подолання, сприяючи розвитку навичок монологічного мовлення. Доцільно включити в методичний комплекс вправ завдання на роботу із засобами міжфразового зв'язку, розширення словникового запасу, тренування у побудові зв'язного висловлювання та формування аргументованих відповідей. Окрім того, важливо використовувати групові активності та роботу в групах, аби учні могли розвивати комунікативні навички, вчитися співпрацювати, обмінюватися ідеями та підтримувати один одного в процесі навчання.

2.2. Комплекс вправ для навчання монологічного мовлення на основі обраного відеоматеріалу TED Talks

Цей пункт розділу досліджує використання вправ для розвитку монологічного мовлення на основі автентичних відеоматеріалів, таких як TED Talks, з особливим акцентом на спортивні теми та ролі в сім'ї.

В нашій роботі ми опираємося на навчальні програми призначені для класів стандартного рівня, оскільки практичний експеримент проводитиметься саме в такому класі. Навчальні програми на 2024 навчальний рік перелічують

теми, відповідно яким слід формувати компетентність монологічного мовлення. Учні 10 класу стандартного рівня навчання повинні під кінець навчального року володіти лексикою на теми: я, моя родина, мої друзі (якості ти види стосунків, взаємоповага, вирішення конфліктів), спорт і дозвілля (роль спорту в житті людини та суспільства, здоров'я та спорт), харчування (традиційні страви, уподобання та смаки), природа і погада (види природних катаклізмів, захист природи та вплив погоди на здоров'я та настрої), живопис (жанри живопису), наука і технічний процес (комп'ютерне обладнання та основні операції, вплив науки на розвиток суспільства), країни виучуваної мови (адміністративний та політичний устрій та державні свята), шкільне життя (стосунки з однокласниками, перспективи на майбутнє навчання), робота і професії (престижні професії в Україні та закордоном, плани на майбутнє) [30].

Для розробки комплексу вправ була обрана тема «Спорт і дозвілля». Цю тему поєднано з попередньою темою, яку проходили учні, «Я, моя родина, мої друзі». У цьому контексті особливу увагу було приділено ролі кожного члена команди, як у спорті, так і в родині, підкреслюючи важливість командної роботи. Таким чином, учні змогли побачити паралелі між цими двома сферами, вивчаючи, як співпраця та підтримка формують успіх як у спортивних змаганнях, так і в сімейних стосунках.

У сучасній освіті формування навичок монологічного мовлення є однією з ключових складових навчання іноземних мов, особливо для учнів старшої школи, які готуються до активного спілкування у професійній та соціальній сферах. Використання автентичних відеоматеріалів, таких як виступи TED, дає можливість старшокласникам знайомитися з різними стилями мовлення, розширювати словниковий запас і практикувати виразне й послідовне висловлення думок. Представлений комплекс вправ сприяє розвитку монологічної компетенції, забезпечуючи поступовий перехід від сприйняття до активного мовлення та самостійного створення монологів. Комплекс вправ структуровано за етапами pre-watching, while-watching та after-watching, що

дозволяє максимально ефективно впливати на аудиторію та досягати поставлених навчальних цілей.

Етапи виконання вправ

1. Pre-watching етап спрямований на активізацію фонових знань студентів, залучення до теми та формування мотивації до перегляда відео. Цей етап готує учнів до теми відео, розвиває їхні навички прогнозування та активізує знання. У вправах учні прогнозують зміст за назвою, ілюстраціями, ключовими словами, створюють асоціативне поле, а також поповнюють словниковий запас. Вправи спрямовані на розвиток критичного мислення, обговорення ролей у команді та родині, а також знайомство з тематичною лексикою. Це створює основу для глибшого розуміння відео під час перегляду.

2. While-watching етап орієнтований на розвиток рецептивних навичок і включає різні види діяльності. Демонстраційний етап (While-watching) у цьому розділі спрямований на активне залучення учнів до аудіовізуального контенту шляхом розвитку різних аспектів сприйняття на слух і розуміння матеріалу. На цьому етапі учні виконують низку вправ, які тренують їхні вміння слухати та аналізувати почуте. Основною метою є розвинути у студентів навички ідентифікації основної ідеї, структурування інформації, визначення ключових думок та розуміння змісту відео. Кожна вправа використовує різні підходи:

- Ідентифікація основної думки спрямована на розуміння сутності виступу та виділення ключових фраз.
- Сортування інформації допомагає учням навчитися структуровано мислити, визначаючи логічну послідовність почутої інформації.
- Встановлення відповідності між частинами тексту розвиває вміння аналізувати структуру виступу (вступ, основна частина, висновок).
- виправлення помилок допомагає учням відточувати навички уважного прослуховування та критичного мислення, знаходячи невідповідності в тексті.
- Множинний вибір та Заповнення пропусків покращують здатність ідентифікувати та розуміти ключові ідеї та деталі з відео.

- Правда чи Брехня підводить учнів до аналізу та оцінки достовірності інформації, що сприяє глибшому розумінню змісту та формуванню критичного мислення.

Таким чином, демонстраційний етап не лише сприяє сприйняттю й розумінню аудіо- та відеоматеріалів, а й розвиває комплекс мовних навичок, включаючи аналіз, структурування інформації та критичне мислення.

3. After-watching етап орієнтований на закріплення матеріалу та розвиток мовної впевненості. На цьому етапі студенти виконують завдання, такі як обговорення, аналіз та аргументоване висловлення власної думки, що сприяє розвитку продуктивного мовлення. Завдання, побудовані навколо тем цінностей у футболі та сім'ї, допомагають учням усвідомити важливість ролей та співпраці в різних сферах. Студенти залучені в індивідуальні та групові вправи, дебати, створення постерів і презентацій, що сприяє розвитку комунікативних та аналітичних здібностей.

Комплекс вправ був розроблений на основі виступу TED-Talk під назвою “Lessons I learnt from football”.

Посилання: https://www.youtube.com/results?search_query=lessons+i+learned+from+football

Переддемонстраційний етап (pre-watching))

Вправа 1: Передбачення змісту виступу за назвою.

Тип вправи: Рецептивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: Розвинути навички прогнозування змісту тексту на основі заголовка.

Інструкція: “Read the title of the video we are going to work on ‘Lessons I Learnt from Football’. Think about what topics might be discussed in the video and write down your ideas. Try to brainstorm as many ideas as possible. Do this task individually.”

Вправа 2: Передбачення змісту за ілюстративним матеріалом

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Вчитель-учень.

Мета: Стимулювати мислення учнів на основі візуальної інформації та розвивати критичне мислення учнів.

Інструкція: “Let’s check your results. Look at the pictures related to the current topic and think about the video's theme. Do you have some new ideas? ”

Вправа 3: Передбачення змісту за ключовими словами

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Групова.

Мета: Заохотити учнів до обговорення теми на основі ключових слів і розвинути в учнів вміння критично мислити та аналізувати взаємозв'язок ключових понять.

Інструкція: “Discuss with your group how the given keywords (‘football’, ‘teamwork’, ‘family roles’, ‘support’, ‘unity’) are related to each other and to the topic of the video. Compare your new ideas with the previous one”.

Вправа 4: Асоціативне поле з теми “Family relationship”

Тип вправи: Рецептивно-репродуктивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: Групова.

Мета: Активізувати словниковий запас та навички асоціативного мислення учнів, допомогти їм краще зрозуміти тематику обраних слів, а також покращити їхні навички командної роботи через обговорення та презентацію результатів.

Інструкція: “Right now you are going to work in four groups. Each group will receive a card containing a specific word. Your task is to list related nouns, verbs, adjectives, and word combinations for that word. Once you have completed the task, we will share the results with the entire class. The selected words are Football, Teamwork, Roles and Victory.”

Here are the probable answers in one line for each word:

- **Football:** match, goal, referee, kick, exciting, competitive, thrilling, dynamic, fast-paced, football club, football fan, world cup.
- **Teamwork:** collaboration, support, cooperate, effective, team effort, partnership, unity, harmonious.
- **Roles:** position, responsibility, perform, essential, team roles. , duty, task, collaborative.
- **Victory:** win, achievement, successful, glorious, celebrate, triumphant, sweet victory.

Вправа 5 : Передбачення лексичного наповнення виступу

Тип: Рецептивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально

Мета: Розвинути словниковий запас учнів та їхню здатність прогнозувати вміст.

Інструкція: “Using the list of words ('goalkeeper', 'defender', 'midfielder'), think about how these words might be used in the speech and write down your thoughts.”

Вправа 6: Встановлення відповідності між ключовими словами та визначенням/синонімами

Тип: Рецептивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: Закріпити знання нової лексики.

Інструкція: “Match the key terms with their definitions/synonyms on the cards provided.”

1.Fan	a) A person who has a strong interest in a particular sport, team, or player.
2.Supporter	b) A player on a team whose main role is to score goals.
3.Striker	c) A player who are not part of the starting lineup but can be used in the game to replace other players.
4.Defender	d) A person who actively supports a team, especially by attending games or cheering them on.
5.Midfielder	e) The player on a team who guards the post and is responsible for preventing the opposing team from scoring by defending the goal.
6.Goalkeeper	f) A player on a team whose main role is to prevent the opposing

7.Substitute	team from scoring goals. They support the goalkeepers.
8.Opponent	g) The team that is competing against another team in a game or competition. h) A player who play in the middle of the field and are responsible for both attacking and defending.

Вправа 7: Співвіднесення слів з їх значеннями.

Тип вправи: Репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: Вчитель-учень.

Мета: Ввести нові лексичні одиниці, пов'язані з темою відео, та підвищити словниковий запас учнів; зняти мовні труднощі (лексичні) сприйняття матеріалу, що допоможе учням краще зрозуміти зміст доповіді; розвинути навички роботи з лексикою через зіставлення слів із їх значеннями, що сприятиме покращенню навичок монологічного мовлення.

Інструкція: “Read the sentences (1-10). The words in bold are used in the video we are going to watch. First, guess the meaning of the words, and then match them with their definitions (a-j).”

1. I am extremely **passionate** about football.
2. Fans become united **irrespective** of their skin color, religion, and language.
3. Every role is important, considering their **weaknesses**.
4. Supporting one another will make family life more **enjoyable**.
5. That should be **exhausting** and frustrating.
6. Children wandering the streets will only **breed** irresponsible adults.
7. Do not **undermine** each other's roles.
8. A family without children will become a **nuisance** in society.
9. The father, mother, and children have their **respective** roles to play.

10. Who will take up that **inheritance** when they die?

Словникові одиниці:

- a) to show strong enthusiasm or interest.
- b) without consideration of something.
- c) a situation in which someone has less strength or ability than usual.
- d) making something more pleasant or enjoyable.
- e) very tiring and demanding.
- f) to cause or produce a particular result.
- g) to lessen the importance or value of something.
- h) a person or thing causing inconvenience or annoyance.
- i) relating to each individual in a group.
- j) property or money passed down from one generation to another.

Вправа 8. Зв'язок між ролями в команді та родині

Тип та вид вправи: Репродуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Учень-учень.

Мета: Активізувати словниковий запас студентів; підвищити інтерес до теми за рахунок звернення до власного досвіду та дослідження ролей в родині та в команді.

Інструкція: “Before watching the video, raise your hands if you have ever played a team sport (like football) or been part of a team. Then, pair up with a partner. Discuss the following questions:”

1. What team sports have you played, if any?
2. What is your attitude to sports in general?
3. How did teamwork contribute to your success in that sport?
4. Can you relate any roles you played on the team to roles in your family?

How?

5. If you have not played a team sport, what individual sports or activities have you participated in, and how did those experiences involve collaboration or support from others?

6. In your opinion, how do family roles reflect the dynamics of teamwork, even outside of sports?

Try to answer these questions using prompts. Share your experience in the group of three.

I am into	Kind of sport	Because As Since	It is They are	Exciting
I am really passionate about				Funny
I am interested in				Important
I am crazy about				My cup of tea
I am fond of				Boring/ dull
I quite like				Exhausting
I am not a big fan of				Frustrating
I dislike				Enjoyable

Демонстраційний етап (While-watching)

Вправа 9: Ідентифікація основної думки виступу

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: Розвинути здатність визначати основну ідею тексту.

Інструкція: “Listen to the TED Talk and write down the main idea that the speaker is trying to convey. Write key phrases of the video.”

Possible answers:

Football is a fun game.

Every role is important.

Fans become united irrespective of their skin color, religion, and language.

Football is a good example of what each family member represents.

Supporting one another will make family life easier.

Team members come together with the aim of winning the game.

Вправа 10: Сортування інформації

Тип вправи: Рецептивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: розвиток вмінь розуміти загальний зміст почутого та виокремлювати основну інформацію; формувати навички аналізу та структурування інформації.

Інструкція: “Watch the video discussing football and family roles. Arrange the sections of the talk (a-g) in the correct sequence. “

Секції для сортування:

- a) The importance of teamwork is highlighted in both football and family dynamics.
- b) Families can become chaotic without the support of all members.
- c) Each role in football is important, from strikers to goalkeepers.
- d) Football unites fans from different backgrounds.
- e) Every family member brings unique strengths and weaknesses.
- f) The father, mother, and children each play vital roles in a family.
- g) Supporting each other leads to a successful and enjoyable family life.

Вправа 11: Встановлення відповідності між структурними компонентами і частинами тексту

Тип вправи: Рецептивна, умовно-комунікативна.

Режим роботи: Групова.

Мета: Навчити розпізнавати та аналізувати структуру виступу, зокрема його складові частини (вступ, основна частина, висновок), що сприяє розвитку їхніх критичних мислень, мовних навичок та обізнаності в темі.

Інструкція: “Almost each text is divided into 3 main parts: introduction, main body, conclusion. Indicate which sentences correspond to each part and fill the table. Explain why?”

<i>Introduction</i>	<i>Main body</i>	<i>Conclusion</i>

- Football is a good example of what each family member represents, and the roles each person plays, considering their strengths and weaknesses.
- Football is a fun game, and I am extremely passionate about it.
- In football, every role is important, as no role is more important than the other is.
- In a family, the father, the mother, and the children have their respective roles to play, which they play to keep the family together.
- It is one of the most-watched games in the history of the sporting world.
- This just goes to show how important every family member is, and what color and flavor each person brings to the bond that holds the family together.
- Just like in the world of football, where team members come together with the aim of winning the game by playing those different roles with their skills and expertise.
- It is widely known across the world with a lot of fans and supporters who become united irrespective of their skin color, religion, and language, as their focus is to cheer their respective teams on to victory.
- The strikers score goals, yes, but the defenders support the goalkeeper to make sure the opponent team does not score goals.
- Do not undermine each other's roles. Rather, supporting one another will make family life easier and enjoyable as everyone will be happy to play their roles and will achieve success.

Вправа 12. Виправлення помилок

Тип вправи: Рецептивно-репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: Розвинути навички уважного читання, мовної корекції та аудіювання. Завдання спрямоване на покращення здатності учнів ідентифікувати та виправляти помилки в тексті, а також розуміти зміст англomовного відеоматеріалу, порівнюючи інформацію з письмовим текстом.

Інструкція: “Review the summary below and identify **5 mistakes**. Correct them as needed. Then, watch the first part of the TED Talk (0:00-0:55) and check your corrections. After finding and correcting the mistakes, watch the TED Talk (0:00-0:55) again and check if your corrections align with the content.”

“It is one of the most-watched *sports events* in the history of the sporting world. It is widely known *around* the world, with *millions* of fans and supporters who become united irrespective of their skin color, religion, or language, as their *major* focus is to cheer *for* their teams on to victory.”

Вправа 13: Множинний вибір

Тип вправи: Репродуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: Учень-учень; учень-вчитель.

Мета: Розвинути навички аудіювання, перевіряючи здатність учнів слухати, розуміти і ідентифікувати ключові ідеї та деталі з прослуханого тексту через запитання з множинним вибором.

Інструкція: “Listen to the audio passage (0:55 – 2:35) about football and family roles. Pay close attention to the key ideas and details. Choose the correct answer for each multiple-choice question based on what you heard. Discuss your answers with a partner after completing the questions.”

1. According to the text, why is every role in football considered important?
 - a) Because players are paid a lot.
 - b) No role is more important than the other is.
 - c) Only strikers score goals.
2. What do strikers primarily do in a football game?
 - a) Support the goalkeeper.

- b) Score goals.
 - c) Give crosses.
3. How do defenders contribute to the game?
- a) By scoring goals.
 - b) By making sure, the opponent team does not score.
 - c) By substituting players.
4. What is the primary responsibility of the goalkeeper?
- a) To give crosses.
 - b) To guard the post.
 - c) To score goals.
5. What role do midfielders play in football?
- a) They replace injured players.
 - b) They score goals directly.
 - c) They provide crosses that support goals.
6. What happens when a player is injured during a match?
- a) The team continues playing without them.
 - b) A substitute is brought in to replace them.
 - c) The game is paused until the player recovers.
7. What does the text imply about the roles of family members?
- a) Only the father has important responsibilities.
 - b) Every family member has respective roles based on their strengths and weaknesses.
 - c) Roles in a family do not matter.

Вправа 14: Заповнення пропусків

Тип вправи: Рецептивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально, учень-учень.

Мета: Розвивати навичку аудіювання; поглибити рівень розуміння почутої інформації.

Інструкція: “Listen to the next part of the video (2:35 – 4:18) and try to fill in the gaps a transcript from Ted Talk video with the appropriate words from the box. After watching the video, compare your result with your desk neighbor. Then we will check this task together.”

expertise	guidance	achieve success	nuisance
exhausting	undermine	inheritance	enjoyable

That should as well be 1)_____ and frustrating. Again, the children, wandering the streets without the 2)_____ and support of their parents, will only breed irresponsible adults who'll become a 3)_____ in the society. On the other hand, can you imagine a family without children? Who will take care of their parents at old age? Who will take up that legacy or 4)_____ when they die? Whom and who will bring fun and joy to the house with their different temperaments? This just goes to show how important every family member is, and what color and flavor each person brings to the bond that holds the family together. Do not 5)_____ each other's roles. Rather, supporting one another will make family life easier and 6)_____ as everyone will be happy to play their roles and will 7)_____. Just like in the world of football, where team members come together with the aim of winning the game by playing those different roles with their skills and 8)_____.

Вправа 15: Правда чи Брехня

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Індивідуальна (з подальшим обговоренням відповідей у класі)

Мета: Розвивати навички розуміння загального змісту, а також вміння виокремлювати та аналізувати інформацію з відео. Формувати вміння критично оцінювати почуте та виявляти основні ідеї й ключові повідомлення.

Інструкція: “Read each statement carefully and decide whether each statement is true or False based on the information presented in the video.”

1. Football is a game that is not widely known across the world.
2. In football, the role of a goalkeeper is not important.
3. The video mentions that family members have different roles to play, similar to football team members.
4. The video implies that every family member's role is equally important.
5. Supporting one another in a family as well as in a team is not necessary according to the video.
6. According to the video, football players do not need to have specific skills and expertise.
7. The video suggests that football is a game that does not require teamwork.
8. The speaker believes that every family member contributes something unique to the family.

Післядемонстраційний етап (after-watching)

Вправа 16: Підкреслення слів-зв'язків

Тип вправи: Рецептивно-репродуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Індивідуально та учень-учень.

Мета: Ознайомити студентів зі словами-зв'язками, які показують взаємозв'язки між ідеями; підвищити їхнє розуміння того, як ці слова функціонують у реченнях, а також заохотити їх використовувати ці слова-зв'язки у власному мовленні.

Інструкція: “In the provided excerpt from the video, highlight all the linking words and create your own sentences using these words. Share your result with your partner.”

In football, every role is important, **as** no role is more important than the other is. The strikers score goals, yes, **but** the defenders support the goalkeeper to make sure the opponent team does not score goals. The midfielders, **on the other hand**, give those crosses that support those goals that are being scored, **while** the goalkeeper guards the post to make sure the opponent team does not score goals. Even the substitutes are important **as well because** when a player gets injured, they are used to replace them.

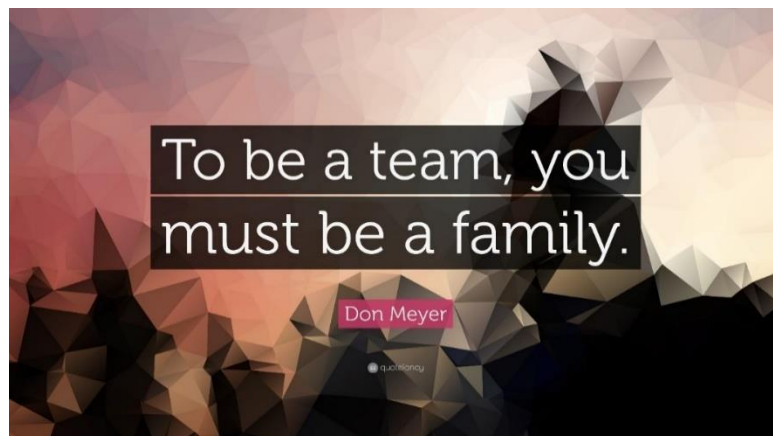
Вправа 17: Висловлення особистого враження щодо предмету доповіді

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Індивідуально, учень-учень.

Мета: Стимулювати особисті думки учнів з теми.

Інструкція: “Write a short paragraph about your feelings toward the topic of the speech. What emotions do football and family evoke in you? Then discuss your thoughts with your partner. Also, discuss in pairs the following quote from the video: *Football is a good example of what each family member represents and the roles each person plays.* Then look at the picture. Do you agree with this statement?”

Вправа 18: Запитання по TED Talk

Тип вправи: Рецептивна, комунікативна.

Режим роботи: Вчитель-учень.

Мета Вправи: Розвинути навички слухання та критичного мислення, спонукаючи учнів аналізувати зміст TED Talk, порівнювати ролі у футболі та сім'ї, а також обговорювати значення підтримки та співпраці в різних контекстах.

Інструкція: “Answer the following questions based on the content of the video.”

1. How does the speaker explain the importance of each player's role in a football team?
2. In what ways does the speaker compare football to family dynamics?
3. Why does the speaker emphasize the importance of having both parents present in a family?
4. How does the speaker suggest that supporting one another can improve family life?
5. What parallels can be drawn between teamwork in football and cooperation in a family?
6. How does the speaker's perspective on family and football challenge traditional views on individual importance versus teamwork?

Вправа 19. Висловлювання власної думки.

Тип та вид вправи: Продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Вчитель-учень.

Мета: Розвиток вміння висловлювати свою думку; розвиток критичного мислення.

Інструкція: “You have watched the video. Agree or disagree with the following statements related to the themes of football and family. Choose only one topic to speak about, and provide relevant examples from the video to support your view. Prepare a coherent monologue. The following topics are:

- Every family member plays an equally important role, just like players on a football team.
- Teamwork in football reflects the cooperation needed in family life.
- The challenges of parenting are similar to those faced by athletes on a team.

- Supporting each other in a family is essential for success, much like in a football game.
- The roles in a family can be compared to the positions in a football team regarding strengths and weaknesses.
- The unity among family members can be as powerful as the bond between teammates.”

Вправа 20: Проект «Паралелі Цінностей: Футбол і Сім'я»

Тип вправи: Продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Групова дискусія та презентація.

Мета: Розвинути навички критичного мислення та обговорення, допомагаючи учням виявити спільні цінності в різних контекстах (футбол і сім'я), а також навчити їх аргументувати свої думки та співпрацювати в групах.

Інструкція: “In groups, discuss and create a presentation highlighting the key values important in both football teams (such as teamwork, discipline, and respect) and families (such as love, respect, and cooperation), drawing parallels between these values in both contexts.”

Вправа 21: Імітація виступу

Тип вправи: Рецептивно-репродуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Робота в парах.

Мета: Розвинути навички публічного виступу та інтонації.

Інструкція: “Choose a part of the speech and imitate it, trying to convey the speaker's emotions effectively. You will be given the transcript of the video and your task is to choose a certain paragraph to imitate.”

Вправа 22: Дебати “Do children learn important life skills from participating in team sports like football.”

Тип вправи: Продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: Учень-учень.

Мета: Розвинути критичне мислення та комунікативні навички студентів через аналіз аргументів за і проти участі дітей у командних видах спорту, що сприятиме глибшому розумінню впливу спорту на особистісний розвиток.

Інструкція: “I am going to divide the class into two groups to debate the topic “Do children learn important life skills from participating in team sports like football?” One group will argue for the statement, emphasizing teamwork and emotional development, while the other will argue against it, highlighting competition pressure and alternative learning opportunities; each group will prepare and present their arguments, followed by rebuttals and a class discussion.”

Possible ideas:

For:

- Participation in team sports teaches children essential life skills such as teamwork, communication, and discipline.
- Sports help children learn how to handle both victory and defeat, which is important for emotional development.
- Being part of a team can boost children’s confidence and self-esteem, benefiting their overall development.

Against:

- Not all children may thrive in competitive sports environments; some may feel pressured or anxious.
- Team sports can sometimes lead to unhealthy competition, overshadowing the importance of personal growth.
- Children can learn valuable life skills from other activities that are not sports-related, such as arts or academics.

Вправа 23: Створення постерів “Lessons I Can Learn from Sports”

Тип вправи: продуктивна, комунікативна.

Режим роботи: групова.

Мета: розвиток комунікативних навичок, покращення навичок командної роботи, стимулювання творчого мислення, застосування знань на практиці та

розвиток навичок презентації через створення постера на тему «Уроки, які можна винести зі спорту».

Інструкція: “In groups of four, create a poster titled “Lessons I Can Learn from Sports,” highlighting key lessons such as teamwork, discipline, resilience, and the importance of practice; include visuals and be ready to present your ideas to the class.”

Вправа 24 : Створення власних мінімонологів на схожу тему

Тип вправи: Продуктивна, комунікативна

Режим роботи: Індивідуально

Мета: Розвинути навички створення монологів. Розвиток комунікативних навичок, критичного мислення та вміння висловлювати свої думки про важливість командних видів спорту через та діалог.

Інструкція: “Write a short monologue on the topic 'Why Team Sports are Important' using examples from football or other team games.”

Use these prompts:

Defenition

Key Benefits

Teamwork and Cooperation

Life Skills

Handling Success and Failure

Social Connections

Physical Health

Mental Resilience

Diverse Perspectives

Long-term Impact

Вправа 25: Аналіз власного монологу

Тип та вид вправи: Продуктивна, некомунікативна

Режим роботи: Індивідуально

Мета: Розвинути навички самостійного аналізу.

Інструкція: “After your presentation, analyze what worked well and what could be improved. Write down your thoughts.”

Вправа 26: Аналіз виступів інших студентів

Тип та вид вправи: Продуктивна, комунікативна

Режим роботи: Групова

Мета: Розвинути навички критичного мислення та конструктивного зворотного зв'язку.

Інструкція: “Listen to your classmates' presentations and provide constructive feedback. What recommendations can you give to improve their speeches?”

Вправа 27: Удосконалення власного виступу

Тип та вид вправи: Продуктивна, некомунікативна.

Режим роботи: Індивідуально.

Мета: Здійснити самоаналіз та внести зміни в виступ.

Інструкція: “Make corrections and improvements to your monologue based on your self-analysis and feedback from classmates.”

Вправа 28: Виступ на “міні-конференції” у форматі TED-Talks

Тип та вид вправи: Продуктивна, комунікативна

Режим роботи: Учень.

Мета: Оволодіти навичками публічного виступу в офіційному форматі.

Інструкція: “Present your final speech at our mini TED conference. Aim to engage the audience and communicate your message clearly.”

Сформований комплекс завдань забезпечує ефективний розвиток монологічного мовлення, оскільки відповідає сучасним підходам до використання автентичних матеріалів і враховує когнітивний та мовний розвиток учнів.

2.3. Перевірка ефективності комплексу вправ для навчання монологічного мовлення

Під час четвертого етапу пробного навчання проводиться діагностика динаміки. Цей етап спрямований на оцінку прогресу студентів у розвитку навичок монологічного мовлення після проведеного навчання із використанням відеоматеріалів TED Talks. Для цього було здійснено порівняння результатів, отриманих на початку проєкту, з підсумковими показниками, щоб виявити зміни в рівні володіння монологічним мовленням.

Під час діагностики студентам було запропоновано 12 тем для монологів, пов'язаних зі спортом, які охоплювали аспекти, що стосуються впливу спорту на здоров'я, розвитку командного духу, викликів професійного спорту, а також впливу технологій на спорт. Теми також включали питання дружби, боротьби з депресією та інших психологічних аспектів, що дозволило виявити не тільки рівень мовленнєвої компетенції, але й глибину розуміння теми. Теми обиралися випадковим чином за допомогою жеребкування. Це дозволило забезпечити об'єктивність у виборі тем та уникнути упередженості.

Для оцінки змін у володінні монологічним мовленням враховувалися наступні критерії:

Ось 12 тем для монологів на тему спорту, які були використані для контрольного зрізу після пробного навчання:

1. **The Impact of Sports on Physical and Mental Health** – How does engaging in sports improve overall well-being, and which types of sports are most beneficial?
2. **How Sports Develop Team Spirit** – Examples of how team sports help create unity and understanding.
3. **Sports as a Profession** – Challenges, benefits, and career prospects in sports.
4. **Famous Athletes Who Inspire** – Who are some well-known athletes you admire? What makes them special and why are they role models for you?

5. **The Influence of Modern Technology on Sports Development** – How are technical innovations (like VAR, analytics apps, etc.) changing sports?

6. **Sports and Stress Management** – How can engaging in sports help in dealing with stress?

7. **How Sports Change Lives** – Examples of how sports have helped people achieve success or overcome difficulties.

8. **Preparing for Competitions: Physical and Mental** – What does successful preparation involve, and which components help achieve results?

9. **Sports and Friendship** – How does sports help in making friends and developing social skills?

10. **Sports as a Way to Combat Depression and Anxiety** – How can sports improve emotional well-being?

Ці теми допоиогли виявити рівень володіння монологічною компетенцією, враховуючи як загальні спортивні питання, так і аспекти етики, техніки, культури та кар'єрних перспектив у спорті.

Проведене пробне навчання для формування іншомовної монологічної компетенції студентів 10-го класу рівня B1 показало наступні результати, які наведені в таблиці 5.

Уче нь	Крите рій 1	Крите рій 2	Крите рій 3	Крите рій 4	Крите рій 5	Крите рій 6	Крите рій 7	Загал ом
1	4	4	4	4	3	4	3	26 балів
2	3	2	2	1	2	2	1	13 балів
3	4	4	3	3	3	3	3	23 бали
4	3	3	2	2	2	2	2	16 балів
5	2	1	1	1	1	1	1	8 балів
6	3	2	1	1	2	2	1	12 балів

7	3	2	2	1	2	2	1	13 балів
8	4	3	2	2	2	2	1	16 балів
9	3	1	1	1	1	2	1	9 балів
10	4	3	3	2	2	2	2	18 балів
11	3	2	2	1	1	2	1	12 балів
12	4	3	2	2	2	3	2	18 балів

Таблиця 5. Результати діагностичного зрізу після проведення експериментального дослідження

Результати оцінювання учнів за 12-бальною системою після пробного навчання показали розподіл рівнів сформованості мовленнєвих навичок. Один учень досяг відмінного рівня (12 балів) — студент 1. Учень досяг певних зрушень у третьому критерії (цілісність/зв'язність), адже структура стала чіткішою і немає розривів між думками.

Достатньо високий рівень, який характеризується вільним володінням мовою та здатністю логічно висловлювати думки з прикладами, продемонстрували 3 учні (студенти 3, 10, 12). Учні досягли деяких поліпшень у певних критеріях, що свідчить про позитивний прогрес, адже учні змогли покращити свою здатність до аргументованого викладу.

Більшість учнів (6 студентів: 2, 4, 6, 7, 8, 11) продемонстрували середній рівень. Вони мають добрі базові навички мовлення, але все ще мають труднощі з вибором лексики та відсутність плавності в мовленні. Ці учні намагаються висловлювати свої думки, але часто з паузами, що вказує на потребу в додатковій практиці з мовленнєвою впевненістю та кращим засвоєнням лексики.

2 учні (студенти 5, 9) продовжують демонструвати низький рівень, що свідчить про необхідність значного покращення. Результати учнів свідчать про відсутність змін. Вони все ще мають труднощі з вибором слів для адекватного

вираження змісту теми, і не завжди здатні чітко висловити свої думки. Це ускладнює їх здатність до ефективного спілкування, і вони потребують додаткових занять для покращення мовленнєвих навичок.

Рівень	До пробного навчання	Після навчання	Зміни (у відсотках)
Відмінний (12 балів)	0%	8.33%	+8.33%
Достатньо високий (10-11)	25%	25%	0%
Середній (7-9 балів)	50%	50%	0%
Низький (6 і нижче)	25%	16.67%	-8.33%

Таблиця: Відсоткові зміни після пробного навчання

Загальні зміни:

- Відмінний рівень з'явився після навчання, що є позитивним знаком.
- Низький рівень зменшився на 1 учня, що свідчить про покращення у деяких учнів.
- Прогрес у достатньо високому та середньому рівнях залишився стабільним, без змін у кількості учнів.

Після проведення пробного навчання з формування іншомовної монологічної компетенції учнів 10 класу отримано наступні результати, відображені в таблиці 5. Загальна кількість балів усієї групи зросла до **184**, що дало середній показник у **15.33** бала на одного учня, у порівнянні з попереднім результатом у **165** балів і середнім балом **13.75**.

Якщо аналізувати результати за 12-бальною шкалою, підвищення середнього балу з **7,33** до **8** є показником суттєвого прогресу учнів. На початку зрізу, середній бал **7,33** вказував на достатній рівень знань, що відповідає середнім показникам за 12-бальною системою оцінювання. Це свідчило про те,

що учні мали базове розуміння матеріалу, але потребували додаткової підтримки для покращення своїх знань та впевненості у використанні вивченого. Після проведення пробного навчання середній бал підвищився до **8**, що вже відповідає більш високому рівню знань. Підвищення на **0,67** бала свідчить про позитивний вплив пробного навчання.

Цей етап діагностики надав можливість зафіксувати прогрес студентів у використанні лексики, структуруванні висловлювань та впевненості в монологічному мовленні англійською мовою. Загалом, результати підтвердили ефективність використання відеоматеріалів TED Talks для розвитку іншомовної монологічної компетенції у студентів.

Однак, не обійшлося й без деяких недоліків. Хоча в більшості учнів спостерігається деякий прогрес, не всі критерії зазнали покращень. Зокрема, критерії **мовленнєва коректність** (критерій 4) та **обсяг мовлення** (критерій 7) залишилися на тому ж рівні, що і до пробного навчання. Крім того, **темп та швидкість мовлення** (критерій 5) показали лише незначне покращення. Важливо відзначити, що деякі учні, особливо учні 5 та 9, залишилися на тому ж рівні, що й до навчання, що вказує на необхідність подальшої індивідуальної підтримки для цих учнів. Окрім того, певна частина студентів продовжувала стикатися з труднощами у формуванні зв'язних і логічно структурованих висловлювань. Це вказує на потребу в додаткових вправах, спрямованих на розвиток навичок організації думок і побудови аргументованих відповідей. Також, у деяких учнів був низький рівень граматики, що негативно впливало на якість їхніх висловлювань і призводило до помилок у побудові речень. Це підкреслює необхідність акцентувати увагу на граматичних аспектах мови в рамках подальшого навчання. Крім того, впевненість у висловлюваннях у деяких учасників все ще залишалася на низькому рівні, що впливало на їхню здатність до самостійного монологічного мовлення. Тому в подальших етапах навчання слід зосередитися на розробці методик, які допоможуть підвищити впевненість студентів і заохотити їх до активнішої участі в навчальному процесі.

Отже, результати пробного навчання свідчать про ефективність обраного підходу загалом, але також вказують на потребу в додатковій роботі над розвитком таких аспектів, як мовленнєва коректність, обсяг мовлення, темп та швидкість мовлення для досягнення більш помітних покращень у майбутньому.

Рекомендовані заходи включають індивідуальну роботу з учнями, які потребують додаткової підтримки, а також практичні вправи для покращення швидкості мовлення, тренування мовленнєвої коректності та розширення словникового запасу. Включення завдань на створення довших висловлювань, участь у групових дискусіях і тематичне розширення лексики допоможуть учням впевненіше і точніше висловлювати свої думки. Впровадження цих заходів сприятиме більш значним покращенням у формуванні іншомовної монологічної компетенції.

Загальне враження від пробного навчання було оцінено через анкетування учнів, за результатами якого ми отримали наступні дані. Оцінка (1 - дуже погано, 5 - дуже добре)

1. *Загальне враження від пробного навчання:*

1: 0 учнів

2: 2 учні

3: 3 учнів

4: 3 учнів

5: 4 учні

2. *Корисність матеріалів TED Talks:*

1: 1 учень

2: 1 учні

3: 3 учнів

4: 3 учнів

5: 4 учнів

3. *Найбільш цікаві аспекти спорту (декілька можливих відповідей):*

Спортивні досягнення: 7 учнів

Психологія спортсмена: 6 учнів

Фізичні тренування: 4 учнів

Спорт і здоров'я: 5 учнів

Вплив спорту на суспільство: 3

Інше: 1 учень (кар'єра та слава), 1 учень (спорт і сім'я).

4. *Що сподобалося в процесі навчання (відкрита відповідь).*

Основні коментарі:

«Цікаві відео та теми.»

«Можливість висловити свою думку.»

«Заняття були динамічними та інформативними.»

5. *Труднощі під час складання монологу*

Основні труднощі:

Вибір слів та формулювання думок: 6 учнів

Невпевненість під час виступу: 4 учні

Складання правильних граматичних структур: 2 учнів

6. *Відчуття прогресу в мовленнєвих навичках*

Чи відчували ви прогрес?

Так: 8 учнів

Ні: 4 учнів

7. *Пропозиції для покращення занять*

Основні пропозиції:

«Більше візуальних підказок.»

«Включити більше групових обговорень.»

«Залучити тренерів або спеціалістів зі спорту.»

8. *Зацікавленість у майбутніх заняттях*

Чи будете ви зацікавлені в участі в подібних заняттях?

Так: 10 учнів

Ні: 2 учнів

Висновки:

Загалом, результати анкети показали позитивне враження учнів від пробного навчання, зокрема визнання корисності матеріалів TED Talks.

Більшість учнів вважає, що заняття допомогли їм покращити мовленнєві навички, незважаючи на певні труднощі. Пропозиції щодо покращення вказують на потребу в більшій практиці та інтерактивності під час занять.

Висновки до розділу II

Другий розділ присвчений дослідженню ефективності використання відеоматеріалів TED Talks для розвитку англомовної монологічної компетенції у старшокласників. Дослідницький процес складався з декількох етапів: діагностичного, підготовчого, презентаційного та діагностики динаміки, які охоплювали вхідний діагностичний зріз, анкетування та аналіз отриманих результатів.

У практичному розділі магістерської роботи ми дослідили формування англомовної компетентності в монологічному мовленні у учнів старших класів за допомогою відеоматеріалів TED Talks. Встановлено, що використання таких відеоресурсів значно покращує навички монологічного мовлення, оскільки вони забезпечують доступ до автентичних матеріалів, які дозволяють учням не тільки розвивати мовні навички, а й збагачувати словниковий запас.

Основна мета діагностичного етапу полягала у визначенні рівня сформованості монологічних навичок учнів та виявленні основних труднощів, з якими вони стикаються у процесі розвитку іншомовної компетенції. Під час підготовчого етапу було організовано навчання, адаптоване до виявлених проблем і труднощів, пов'язаних із монологічним мовленням. Презентаційний етап передбачав інтерактивну роботу з відеоматеріалами TED Talks для активізації мовленнєвих навичок, після чого на діагностичному зрізі було проведено оцінювання результатів з метою формулювання висновків щодо ефективності використання відеоматеріалів TED Talks у розвитку монологічного мовлення.

Для оцінки сформованості монологічних навичок враховувались наступні критерії: відповідність тематиці, повнота викладу, цілісність та зв'язність,

правильність і точність мовлення, насиченість мовленнєвих засобів, швидкість, темп та обсяг висловлювання.

Важливе значення цього розділу полягає в описі й інтерпретації результатів пробного навчання, яке мало на меті перевірити доцільність та ефективність використання відеоматеріалів TED Talks у розвитку монологічного мовлення учнів старших класів на уроках англійської мови.

Пробне навчання включало три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний, кожен з яких був доповнений відповідними вправами, спрямованими на розвиток мовленнєвих навичок:

Аналіз результатів пробного навчання показав невелике зростання рівня сформованості монологічних навичок старшокласників. Загальний аналіз результатів доводить, що використання відеоматеріалів TED Talks у процесі навчання монологічному мовленню є ефективним засобом підвищення рівня англійської компетентності учнів. Впровадження цієї методики сприяє покращенню навичок монологічного мовлення, розвитку мовних компетенцій, а також критичного мислення та вміння аргументовано висловлювати власну думку. Практична значущість отриманих результатів полягає у тому, що розроблений комплекс вправ може бути успішно використаний у навчанні учнів старших класів загальноосвітніх шкіл.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході дослідницької роботи здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано новий підхід до використання відео-ресурсів Ted Talks для формування англomовної компетентності в монологічному мовленні учнів старших класів закладів загальної середньої освіти. Основною метою дослідження було дослідити вплив веб-ресурсів TED Talks на розвиток монологічних навичок, ефективність якого було підтверджено під час проведення пробного навчання. Визначені у вступі завдання магістерської роботи виконані в повному обсязі, а результати експериментального дослідження свідчать про те, що мета була досягнута. На основі узагальнення результатів дослідження сформульовано такі висновки:

1. З'ясовано стан розробленості досліджуваної проблеми у психолого-педагогічній літературі й освітній практиці, розкрито сутність основних понять дослідження та проаналізовано теоретичні основи монологічного мовлення. Ми розглядаємо монологічне мовлення як організоване, систематичне та тривале висловлювання на певну тематику, орієнтоване на конкретну аудиторію з визначеною комунікативною метою. Монолог характеризується функціонально-комунікативною цілісністю, послідовністю викладу думок та структурованістю, а також змістово-сисловою цілісністю, логічністю, зв'язністю та використанням великої кількості засобів міжфразового зв'язку. Також ми дослідили зміст та складові англomовної компетентності учнів старших класів у контексті монологічного мовлення. Встановлено, що вона передбачає не лише правильне формулювання думок, а й їх логічну структуру, використання відповідної лексики, граматичних конструкцій, а також уміння зберігати зв'язність мовлення.

2. Виокремлено психологічні особливості навчання іноземної мови учнів старших класів. Серед завдань сучасної загальноосвітньої школи, основним є формування конкурентоспроможної особистості, яка усвідомлює важливість подальшого навчання та вимоги сучасного суспільства. На старшому ступені вивчення іноземної мови важливо усвідомити можливість використання

отриманих знань у повсякденному та професійному житті, в тому числі й для вирішення конкретних комунікативних ситуацій.

Науковці звертають увагу на те, що нині старшокласники – це вже сформовані особистості, у яких є власна мотиваційна структура, проявляється інтерес до глобальних і місцевих проблем, самоаналіз, розвивається критичне мислення, формується індивідуальний, креативний підхід до вирішення проблем. Дослідження показують, що учні проявляють інтерес до теоретичних проблем, використовують методи наукового дослідження, намагаються самостійно вирішувати складні завдання.

3. Досліджено особливості застосування інтернет-ресурсу Ted Talks у навчанні іноземної мови учнів старших класів, враховуючи їх психологічні особливості й мотивацію до вивчення іноземної мови. TED Talks (Technology Entertainment Design) – це некомерційна організація, що проводить інтелектуальні конференції, розповсюджуючи ідеї з різних галузей життя. Використання TED Talks у навчанні англійської мови є доцільним завдяки їх доступності в Інтернеті, актуальності, широкому спектру тем та автентичності. Вони є чудовим зразком монологічного мовлення, що дозволяє учням розвивати свої навички через реальні виступи.

Автентичні відеоматеріали TED Talks – це один із найбільш ефективних засобів для формування іншомовної компетентності. Вони забезпечують доступ до природного комунікативного середовища, оскільки є неадаптованими, інформативними та надають можливість занурення в реальну ситуацію. Відео TED Talks збагачують учнів не тільки мовними структурами, але й забезпечують емоційну насиченість та виразність, що сприяє кращому розумінню матеріалу.

Організація роботи з відеоматеріалом TED Talks для розвитку монологічного мовлення проходила в три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний. На переддемонстраційному етапі важливо зняти лексичні та фонетичні труднощі, налаштувати учнів на перегляд відео. Для цього можуть бути використані вправи на обговорення заголовка, визначення тематики, виділення правильних і неправильних тверджень, а також

робота з новою лексикою. На демонстраційному етапі учні працюють безпосередньо з відео, розвиваючи свої рецептивні та репродуктивні вміння через вправи на вибір правильних відповідей, складання плану, заповнення таблиць або заповнення пропусків. Після демонстраційний етап зосереджений на розвитку продуктивних вмінь, таких як створення власних монологів, рольові ігри, обговорення змісту відео та драматизація отриманої інформації.

4. Було розроблено комплекс вправ на тему «Sport» із застосуванням TED Talks для розвитку монологічного мовлення. Система вправ включала різні типи завдань: рецептивні та репродуктивні вправи для зняття лексичних труднощів та актуалізації знань, вправи для роботи з текстом (виокремлення головної та другорядної інформації), а також продуктивні вправи на створення власних монологів за допомогою комунікативних ситуацій з теми.

5. Для перевірки ефективності застосування відеоматеріалів TED Talks у формуванні монологічного мовлення було проведено пробне навчання, яке включало кілька етапів: констатувальний етап, формувальний етап, діагностичний зріз та аналіз результатів пробного навчання. У результаті проведення діагностичного етапу було виявлено основні труднощі учнів, такі як недостатнє використання засобів міжфразового зв'язку, обмежений словниковий запас при розкритті теми та відсутність різноманітності лексики й граматичних структур у висловлюваннях.

Встановлено, що відеоматеріали TED Talks є ефективним інструментом для навчання монологічному мовленню, якщо враховувати такі критерії: тематика відео, інформативність матеріалу, тривалість відео, рівень складності вокабуляру та рівень володіння мовою мовцем. Проведене дослідження показало позитивні результати, підтверджені діагностикою результатів та анкетуванням.

Отже, дослідження доводить, що використання відеоматеріалів TED Talks є ефективним методом для формування монологічного мовлення в учнів старших класів. Такий підхід варто активно впроваджувати в навчальний процес для розвитку англомовної компетентності учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П., Кремень, В. Г., Луговий, В. І. (Ред.). Педагогіка вищої школи: підручник. Київ: Пед. думка, 2009. 256 с.
2. Барінова Л. Я. Психологічна компетентність особистості. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Психологія*. 2014. Вип. 1 (31). 29-34 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2009. 374 с.
4. Бігич О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. За загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт. 2013. 590 с.
5. Білоус С. В. Навчання майбутніх філологів англійського усного персуазивного мовлення: дис. канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ. 2017. 228 с.
6. Бордюк Л., Бордюк А. Суть поняття компетенція в теорії міжкультурної комунікації. Національний університет «Львівська політехніка». 2009 – https://vlp.com.ua/files/special/10_1.pdf (дата звернення: 20.01.2024).
7. Бориско Н. Ф. Критерії оцінки усного монологічного висловлювання в процесі навчання іноземної мови інтенсивним методом. *Методика викладання іноземних мов*. Київ. 1988. №17. 46–50 с.
8. Власюк О. А. Відеоматеріал як засіб формування аудитивної компетенції учнів старшої школи. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації*. Київ. 2016. №21. 38–45с.
9. Гончарук Н.М. Психологічні особливості монологічного мовлення як засобу спілкування дітей підліткового віку. *Проблеми сучасної психології*. Кам'янець-Подільський. 2010. 149–158 с.
10. Дацків О.П. Експериментальна перевірка ефективності методики формування вмінь говоріння у майбутніх учителів англійської мови засобами драматизації. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. Вінниця. 2011. №2. 188-195 с.

11. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти з іноземної мови. Книга вчителя іноземної мови: довідково-методичне видання. упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС. 2005. 240 с.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Наук. ред. укр. вид-ня С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
13. Зарічанська Н. В. Характеристика ключових компетенцій вчителів-філологів у сучасній педагогічній парадигмі. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2014. №5. С.89–94.
14. Зарічанська Н. В., Залєсова, І. В. Використання інтерактивних технологій в професійній підготовці викладачів іноземних мов. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця. 2017. №47. С.36-43.
15. Кардаш Л. В. Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2015. Випуск 57. 54–58 с.
16. Ковальова А. В. Інноваційні технології формування іншомовної професійної компетенції. *Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: Матеріали VI Міжнародної науково-методичної конференції*. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2013. С.73 –74.
17. Козуб І. Ю. Навчання учнів старшої школи англomовного монологічного мовлення засобами інтерактивних технологій. MS thesis. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк. 2023. 89с.
18. Корніяка О. М. Психологія розвитку комунікативної компетентності на різних етапах професійного становлення особистості. *Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України*. Київ. 2012. Вип. 39. С. 211-223.
19. Корнюш Г. В. Можливості використання відеоматеріалів TED Talks у процесі викладання англійської мови у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* 2019. 66 с.

20. Коширець О. В. Формування вмінь монологічного мовлення на середньому етапі вивчення англійської мови. MS thesis. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк. 2023. 79с.

21. Лаврентьєва, Г. П., Шишкіна, М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ. 2007. 72 с.

22. Мельник В.А. Використання відео-ресурсів у навчанні монологічного мовлення учнів старших класів. *Філологічні горизонти: науковий, лінгводидактичний, філософський, соціальний, національно-патріотичний вектори*. Вінниця. 2023. С.182-185.

23. Мельник В. А. Використання інтернет-ресурсів у навчанні іноземної мови учнів старших класів. Всеукраїнська науково-практична конференція *«Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі»*. Вінниця. 2023. С. 236-237.

24. Мельник В. А. Використання Ted Talks для формування іншомовної мовленнєвої компетенції учнів старших класів: матеріали XXX International scientific and practical conference *«Actual Problems of Science and Technology – from Theory to Practice»* (July 3-5, 2024). Берн, Швейцарія. 2024.С. 66-66 .

25. Мельник В. А. Організація навчання монологічного мовлення на уроках англійської мови в старшій школі. *Макаренківські читання: філологічні та методичні студії*. Суми. 2024. С. 137-139.

26. Мельник В.А. Особливості навчання монологічного мовлення на уроках англійської мови в старших класах. *МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі*: матеріали XXII міжнародної студентської Інтернет-конференції. 2024. С.161-163.

27. Мельник Л.В. Застосування інтерактивних технологій у процесі формування пізнавальної активності під час вивчення іноземної мови. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2014. № 38. С. 350–354.

28. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій. За ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт. 2011. 344 с.

29. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ./ під ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт. 2013. 590 с.

30. Методичні рекомендації до навчання іншомовного професійно орієнтованого монологічного мовлення студентів технічних університетів: Уклад: І. В. Ставицька, Н. М. Куценюк. К.: НТУУ «КПІ». 2016. 67 с.

31. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи: програми затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf> (дата звернення: 27.06.2024).

32. Найдіна Є. С. Інкорпорування Ted Talks в процес викладання англійської мови. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця. 2017. №48. С.111-117.

33. Нестеренко І. Використання платформи ted talks для підвищення комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземних мов. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2022. 209-216 с.

34. Нежива О. Використання ted talks у процесі вивчення іноземної мови. *Світові виміри освітніх тенденцій*. 2022. 80 с.

35. Ніколаєва С.Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. К: Ленвіт, 2003. 273с.

36. Олійник Т. І. Афанасьєва В.Ю. Інтернет-технології у навчанні старшокласників англійської мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Сер: Педагогічні науки 2013. Вип. 111. 216-220 с.

37. Отрощенко Л. С. Використання відеоматеріалів на уроках німецької мови у немовних ВНЗ. *Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору*. Київ: Гнозис, 2012.Т. IV (37).355–360 с.

38. Петрусевич Ю.А. Контроль та оцінювання англійського монологічного мовлення майбутніх учителів. *Вісник КНЛУ. Серія: Педагогіка та психологія*. 2012. №21. С. 211-219.

39. Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи: метод. рек. Київ: Педагогічна думка, 2014. 80 с.

40. Постанова про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. 2020. Доступ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>. (дата звернення: 01.07.2024).

41. Самойлюкевич І. В. Методика навчання професійно спрямованого говоріння англійською мовою: Автореф. дис. канд. пед. наук. Київ, 1991. 19 с.

42. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації. *Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: Академія, 2010. 240с.

43. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. *Загальна психологія. Навч. посіб.* Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.

44. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Київ: Фірма "Інкос", 2006. 248 с.

45. Томчук М.С. Впровадження Інтернет-ресурсів під час навчання англійської мови [Електронний ресурс]. – URL: <http://conf.vntu.edu.ua/eiron/2013/pdf/6.pdf>. (дата звернення: 01.05.2024).

46. Трубіцина О. М., Єременко, Т. Є. Методичні рекомендації до навчання іншомовного професійно орієнтованого монологічного мовлення студентів технічних університетів. Київ: НТУУ «КПІ», 2016. 44 с.

47. Трубіцина О.М., Єременко Т.Є. Навчальний посібник. «Навчання монологічного мовлення англійською мовою» з навчальної дисципліни «Методика навчання основної іноземної мови» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))». Одеса. Університет Ушинського, 2023. 177 с.

48. Устименко О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 2013, №1. С. 3-9.

49. Хоменко О. В. Зміст навчання англійської мови у 10-11-х класах середньої загальноосвітньої школи: дис. докт. філ. наук. Київ, 2001. 259 с.
50. Чубирко Л., Липчанко-Ковачик О. Особливості формування вмінь монологічного мовлення учнів старшої школи на уроках англійської мови. *UNIVERSUM*, 2023. (2). С. 192-196.
51. Чухно О. Навчання майбутніх учителів англійської мови монологічного мовлення з використанням TED Talks. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 2021. С. 74-84.
52. Шпак Т. Є. Матеріали ted talks як додатковий засіб навчання іноземної мови в старших класах закладів освіти. *Publishing House "Baltija Publishing"*, 2021. С. 178-186.
53. Юрченко М. Відбір матеріалів ted-конференцій для формування вмінь монологічного мовлення учнів старшої школи. Diss. Харківський національний педагогічний університет імені ГС Сковороди, 2020. 89с.
54. Apalat H. Efficiency of video resources use at the English lesson in high school. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series*. 2019. №6. pp. 154–157.
55. Brown G. *Teaching the Spoken Language* / Gillian Brown, George Yule. – Cambridge Language Teaching Library. Cambridge University Press, 2001. 163 p.
56. Chomsky N. *Aspects of the Theory of Syntax* / N. Chomsky. – Cambridge, MA: M.I.T. Press, 1965. 271 p.
57. Lakiychuk O. V., Medkova, O. N. Formation of speech competence in English language in students of technical specialty. *Innovative Pedagogy*. Доступ: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2021/41/part_1/12.pdf (дата звернення: 20.01.2024).
58. Mallinder M. (2015). Teaching English using TED talks. *EFL Magazine*. Retrieved from <http://eflmagazine.com/teaching-english-using-ted-talks> (дата звернення: 20.03.2024).

59. NURSAFIRA M.S. TED Talks in EFL Context: An Alternative Way for Teaching and Improving Student's Speaking Skills. *ELSYA: Journal of English Language Studies*, v. 2. 2020, pp. 43-47.
60. Peacock M. The effect of authentic materials on the motivation of EFL Learners. *ELT Journal*. 1997, №51. pp. 144-156.
61. Puteri Utami C., Noviana L. (2021). Students' perspective in the use of TED Talks in speaking class. *Journal of Language Teaching and Learning, Linguistics and Literature*, 9(2). pp. 275-283.
62. Rubenstein L. Using TED Talks to inspire thoughtful practice. *The Teacher Educator*. 2012. №47. pp. 261-267.
63. SCOTTO DI CARLO G. New trends in knowledge dissemination: TED Talks. *Acta Scientiarum Language and Culture*. v. 36. n. 2.2014. pp. 121–130.
64. Scrivener J. Learning teaching. Essential Guide to English Language Teaching Third Edition. Oxford: Macmillan. 414 p.
65. Thai C. Repeating a monologue under increasing time pressure: Effects on fluency, complexity, and accuracy. *TESOL quarterly*. 2016. №2. pp.369–393.
66. Taibi D., Chawla S., Dietze S. Exploring TED talks as linked data for education. *British Journal of Educational Technology*. 2015. №46. pp.1092-1096.
67. Takaesu A. TED Talks as an extensive listening resource for EAP students. *Language education in Asia*. 2013. №4. pp.150-162.
68. Thornbury S. How to Teach Speaking. Pearson-Longman, 2005. 156 p.
69. Utami C. P., Noviana, L. Students' Perspective in the Use of TED Talks in Speaking Class. *ELSYA: Journal of English Language Studies*. 2020. №2. pp. 43-47.
70. Wells G. Monologic and Dialogic Discourses as Mediators of Education [Electronic resource] *Research in the Teaching of English*. 2006. Vol. 41. № 2. pp.168–175. Access mode: <https://www.jstor.org/stable/40039099?seq=1>. (дата звернення: 15.04.2024).

ДОДАТОК А

Контрольні питання для перевірки рівня монологічного мовлення учнів на початку пробного навчання

Перелік питань на тему «Спорт» для перевірки рівня знань учнів на діагностичному етапі були створені у програмі «WordWorld», формат – випадкові карти.

Посилання: <https://wordwall.net/uk/resource/71345669/do-you-like-sport>

Do you like sport?

1. What is your favourite sport? Who do you play it with?
2. What are the benefits of playing sport?
3. What sport(s) would you like to try if you had the opportunity?
4. Are there any sports that you dislike?
5. How do sports help in building teamwork and leadership skills?
6. Would you rather play sports or watch sports?
7. Would you like to be a famous sportsman? Why yes or why not?
8. Have you ever been to a live sports event? Describe your experience.
9. Why are fewer and fewer teenagers participating in sports?
10. Which sport do you prefer: individual or team? Why?
11. What role do you think sports play in promoting health and wellness in s
12. In your opinion, what makes a great sports coach, and how do they influ

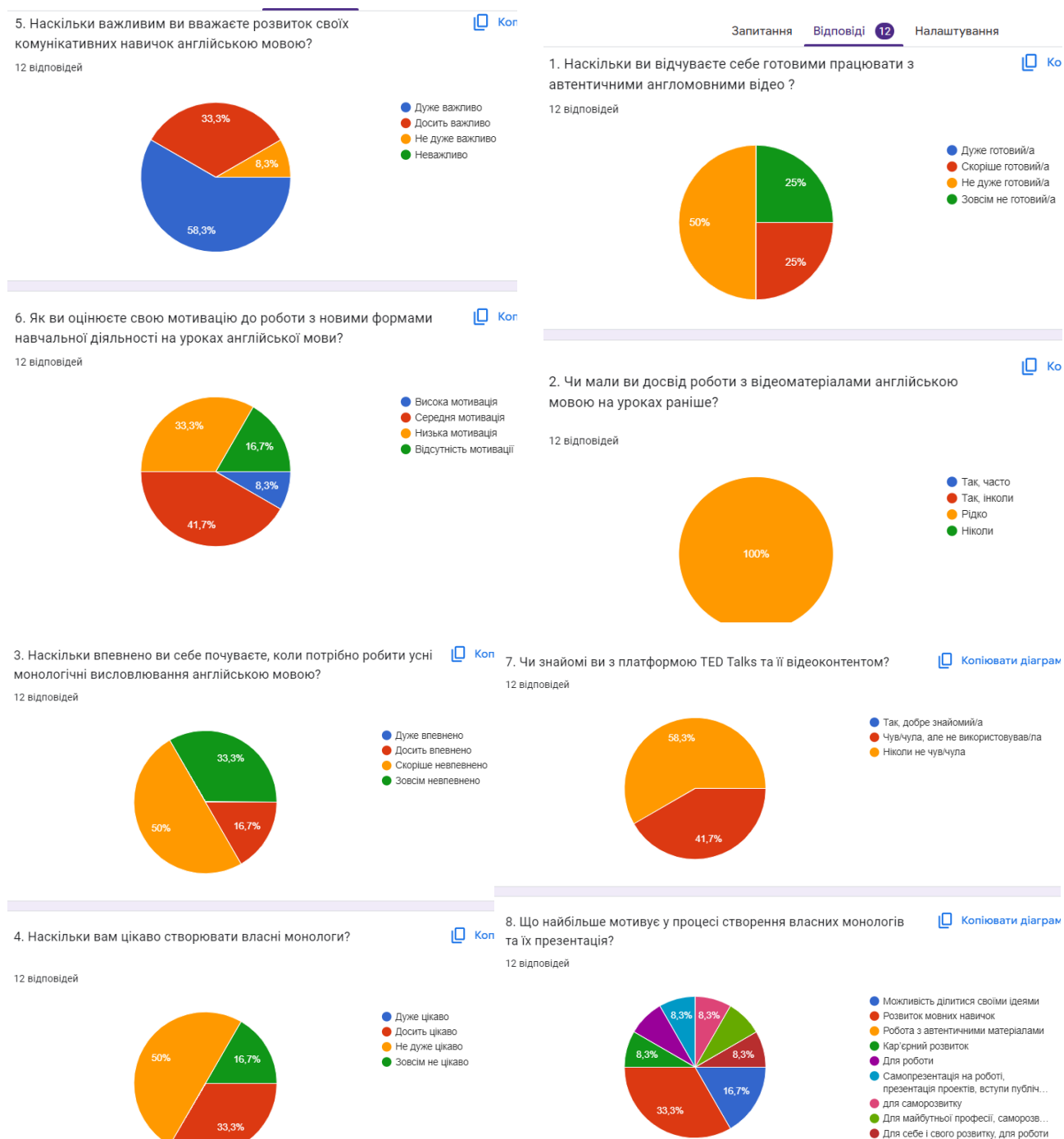
ДОДАТОК Б

Анкета: «Досвід роботи з автентичними відео-ресурсами»

Анкета, спрямована на визначення рівня мотивації учнів для подальшого планування роботи. Анкета розрахована на 8 хвилин і складається з 8 питань.

Посилання: <https://forms.gle/HnxawvHtZFNDsvke7>

Результати анкетування:

ДОДАТОК В

Контрольні питання для перевірки рівня монологічного мовлення учнів після пробного навчання, аналіз динаміки

1. **The Impact of Sports on Physical and Mental Health** – How does engaging in sports improve overall well-being, and which types of sports are most beneficial?
2. **How Sports Develop Team Spirit** – Examples of how team sports help create unity and understanding.
3. **Sports as a Profession** – Challenges, benefits, and career prospects in sports.
4. **Famous Athletes Who Inspire** – Who are some well-known athletes you admire? Why are they role models for you?
5. **The Influence of Modern Technology on Sports Development** – How are technical innovations (like VAR, analytics apps, etc.) changing sports?
6. **Sports and Stress Management** – How can engaging in sports help in dealing with stress?
7. **How Sports Change Lives** – Examples of how sports have helped people achieve success or overcome difficulties.
8. **Preparing for Competitions: Physical and Mental** – What does successful preparation involve, and which components help achieve results?
9. **Sports and Friendship** – How does sports help in making friends and developing social skills?
10. **Sports as a Way to Combat Depression and Anxiety** – How can sports improve emotional well-being?

ДОДАТОК Г

Анкета на тему: «Відгук після роботи з матеріалами Ted Talks»

Посилання: <https://forms.gle/5LgHqAzMAPAMTYjRA>

Результати:

Що сподобалося в процесі навчання?

12 відповідей

Було багато інтерактивних вправ , уроки були цікаві та класна тема

Сподобалося, що заняття були дуже динамічними та цікавими

Була цікава тема

Цікаве відео та тема

Було багато завдань і вправ , щоб висловити свою думку, особливо сподобалися дебати

Відео та обговорення в групах

Чи є у вас якісь пропозиції для покращення занять?

12 відповідей

Немає

Немає

Зустріч з спортсменами було б прикольно

Можливо більше групових якихось завдань, вони дуже сподобалися

Було б добре , щоб було більше візуальних підказок , різних таблиць з словами і конструкціями

Було б класно залучити тренерів з досвідом або спеціалістів зі спорту

Можливо ще більше групових завдань, було класно і цікавіше

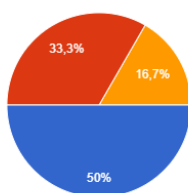
Все супер

Менше вправ під час відео

Які були основні труднощі під час складання монологу ?

 Копіювати діаг

12 відповідей

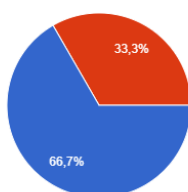

- Вибір слів та формулювання думок
- Невпевненість під час виступу
- Складання правильних граматичних структур

Чи відчували ви прогрес в мовленнєвих навичках?

 Копіювати діаг

12 відповідей

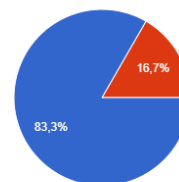

- Так
- Ні

Чи будете ви зацікавлені в участі в подібних заняттях?

12 відповідей

- Так
- Ні